

Schootsestraat 40 en 59, Schijndel (gemeente Meierijstad)

Een bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek in de vorm van een verkennend booronderzoek

R.M. van der Zee

Colofon

ADC Rapport 4553

Schootsestraat 40 en 59, Schijndel (gemeente Meierijstad)

Een bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek in de vorm van een verkennend/karterend/valuerend booronderzoek

Auteur: R.M. van der Zee

In opdracht van: ZLTO

© ADC ArcheoProjecten, Amersfoort, 6 september 2019

Foto's en tekeningen: ADC ArcheoProjecten, tenzij anders vermeld

Status onderzoek: concept

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of op welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgevers.

ADC ArcheoProjecten aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

Autorisatie:

Y. Raczynski-Henk

ISSN 1875-1067

ADC ArcheoProjecten

Postbus 1513

3800 BM Amersfoort

Tel. 033-299 81 81

E-mail info@archeologie.nl

Inhoudsopgave

Samenvatting	4
1 Inleiding en administratieve gegevens	7
2 Bureauonderzoek	9
2.1 Doelstelling en vraagstelling	9
2.2 Methodiek	9
2.3 Resultaten	9
2.4 Gespecificeerde verwachting en conclusie	18
3 Inventariserend Veldonderzoek	19
3.1 Plan van Aanpak	19
3.2 Resultaten Inventariserend Veldonderzoek (IVO-O)	20
3.3 Conclusies	21
4 Aanbeveling	23
Literatuur	24
Geraadpleegde websites	25
Lijst van afbeeldingen en tabellen	26
Bijlage 1 Boorgegevens	

Samenvatting

In opdracht van ZLTO heeft ADC ArcheoProjecten in januari 2018 een bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek uitgevoerd op de locaties Schootsestraat 40 en 59 in Schijndel, gemeente Meierijstad. De aanleiding van het onderzoek is de voorgenomen herontwikkeling van beide locaties volgens de Ruimte voor Ruimte-regeling.

Op basis van het bureauonderzoek is een gespecificeerde verwachting opgesteld. Hieruit volgt dat het plangebied is gelegen op een dekzandrug met daarop een plaggendek. Op grond van deze ligging moet in de top van het dekzand rekening worden gehouden met archeologische resten vanaf het Laat-Paleolithicum.

Resten uit het Laat-Paleolithicum en het Mesolithicum kunnen bestaan uit restanten van kampementen van jager-verzamelaars en zullen zich manifesteren in de vorm van vuursteen- en houtskoolconcentraties. Resten uit het Neolithicum, de Bronstijd, de IJzertijd, de Romeinse tijd en de Middeleeuwen kunnen gerelateerd zijn aan nederzettingsterreinen en zullen zich manifesteren in de vorm van een cultuurlaag; een omgewerkte laag onder het plaggendek met daarin aardewerkscherven en houtskool, en grondsporen. Organische resten en bot zullen door de relatief droge en zure bodemomstandigheden slecht zijn geconserveerd. Eventuele grondsporen (uitgezonderd diepe paalsporen, waterputten et cetera) zullen zich tot een halve meter in de natuurlijke ondergrond (dekzand) bevinden.

Door de aanwezigheid van dit plaggendek, dat opgebracht kan zijn vanaf de Late Middeleeuwen, kunnen eventueel onderliggende archeologische resten buiten het bereik van (sub)recente grondbewerking zijn gebleven. Dit komt de gaafheid van eventuele vindplaatsen en de conservering van archeologische resten ten goede. Uitzondering vormen de locaties van de agrarische opstallen met ingegraven kelders. Hier worden geen intacte resten meer verwacht. Losse vondsten kunnen door grondbewerking vanaf het maaiveld verwacht worden, of direct onder een recente ophogingslaag.

In de noordoosthoek van deellocatie 'Schootsestraat 40' moet rekening worden gehouden met funderingsresten van de voorganger van de huidige boerderij (18^e/19^e eeuw, eventueel ouder). De kans bestaat evenwel dat deze resten bij de aanleg van de huidige bebouwing zijn verstoord. Ook ter plaatse van deellocatie 'Schootsestraat 59' zijn mogelijk funderingsresten aan te treffen.

Teneinde deze verwachting te toetsen en aan te vullen is in het plangebied een verkennend booronderzoek uitgevoerd. Dit wijst uit dat de natuurlijke ondergrond uit matig siltig, zeer fijn dekzand (Formatie van Bortel, Laagpakket van Wierden) en zwak tot sterk zandige leem (Formatie van Bortel ongedifferentieerd) bestaat. De bovengrond wordt gevormd door een tot 200 cm dik plaggendek. De aanzienlijke dikte van dek wijst in de richting van een relatief laag gelegen gebied (dekzandvlakte), dat ten behoeve van de landbouw is opgehoogd. Bodemkundig gezien is er sprake van hoge zwarte enkeerdgronden.

Hoewel onderin het plaggendek brokjes licht gekleurd zand zijn waargenomen, lijkt het dekzandoppervlak, dat wordt beschouwd als een potentieel archeologisch niveau, redelijk intact te zijn. In het oostelijk deel van deellocatie 'Schootsestraat 40' (boring 6) is gestuit op een sterk baksteenhoudende laag. Dit betreft mogelijk sloopresten van de in het verleden aanwezige bebouwing.

Indien in het oostelijk deel van deellocatie 'Schootsestraat 40' geen grondwerkzaamheden plaatsvinden en elders in het plangebied niet dieper dan 100 cm –mv (inclusief een bufferzone van tenminste 20 cm) adviseert ADC ArcheoProjecten om het plangebied vrij te geven voor de voorgenomen ontwikkeling. Het is nooit volledig uit te sluiten dat binnen het onderzochte gebied archeologische resten voorkomen. Het verdient daarom aanbeveling om de uitvoerder van het grondwerk te wijzen op de plicht archeologische vondsten te melden bij de bevoegde overheid, zoals aangegeven in artikel 5.10 en 5.11 van de Erfgoedwet.

In geval van grondwerkzaamheden dieper dan 100 cm, en/of in het oostelijk deel van deellocatie 'Schootsestraat 40' wordt aanvullend archeologisch onderzoek noodzakelijk geacht. De aard van dit onderzoek hangt af van de aard en de omvang van de grondroerende werkzaamheden. Een uitzondering betreft de locaties van de onderkelderde opstallen. Hier worden op grond van de naar verwachting grotendeels verstoorde bodemopbouw geen waardevolle resten verwacht.

Wij wijzen erop dat de bevoegde overheid op basis van dit rapport een selectiebesluit neemt. De mogelijkheid bestaat dat dit selectiebesluit afwijkt van het door ons opgestelde advies.

Tabel 1. Overzicht van de verschillende (pre)historische perioden.

Periode	Afkorting	Tijd in jaren
Nieuwe tijd:	NT	1500 - heden
Middeleeuwen:	XME	450 – 1500 na Chr.
Late Middeleeuwen	LME	1050 - 1500 na Chr.
Vroege Middeleeuwen	VME	450 - 1050 na Chr.
Romeinse tijd:	ROM	12 voor Chr. – 450 na Chr.
Laat-Romeinse tijd	ROML	270 - 450 na Chr.
Midden-Romeinse tijd	ROMM	70 - 270 na Chr.
Vroeg-Romeinse tijd	ROMV	12 voor Chr. - 70 na Chr.
IJzertijd:	IJZ	800 – 12 voor Chr.
Late IJzertijd	IJZL	250 - 12 voor Chr.
Midden-IJzertijd	IJZM	500 - 250 voor Chr.
Vroege IJzertijd	IJZV	800 - 500 voor Chr.
Bronstijd:	BRONS	2000 - 800 voor Chr.
Late Bronstijd	BRONSL	1100 - 800 voor Chr.
Midden-Bronstijd	BRONSM	1800 - 1100 voor Chr.
Vroege Bronstijd	BRONSV	2000 - 1800 voor Chr.
Neolithicum (Jonge Steentijd):	NEO	5300 – 2000 voor Chr.
Laat-Neolithicum	NEOL	2850 - 2000 voor Chr.
Midden-Neolithicum	NEOM	4200 - 2850 voor Chr.
Vroeg-Neolithicum	NEOV	5300 - 4200 voor Chr.
Mesolithicum (Midden-Steentijd):	MESO	8800 – 4900 voor Chr.
Laat-Mesolithicum	MESOL	6450 - 4900 voor Chr.
Midden-Mesolithicum	MESOM	7100 - 6450 voor Chr.
Vroeg-Mesolithicum	MESOV	8800 - 7100 voor Chr.
Paleolithicum (Oude Steentijd):	PALEO	tot 8800 voor Chr.
Laat-Paleolithicum	PALEOL	35.000 - 8800 voor Chr.
Midden-Paleolithicum	PALEOM	300.000 – 35.000 voor Chr.
Vroeg-Paleolithicum	PALEOV	tot 300.000 voor Chr.

Bron: Archeologisch Basis Register 1992

1 Inleiding en administratieve gegevens

In opdracht van ZLTO heeft ADC ArcheoProjecten in januari 2018 een bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek uitgevoerd op de locaties Schootsestaat 40 en 59 in Schijndel, gemeente Meierijstad (afb. 1 en 2). De aanleiding van het onderzoek is de voorgenomen herontwikkeling van beide locaties volgens de Ruimte voor Ruimte-regeling.

Sinds 1 juli 2016 is de Erfgoedwet in werking getreden en is de Monumentenwet 1988 komen te vervallen. De bepalingen van een deel van de Monumentenwet zijn opgenomen in de Erfgoedwet. Het deel dat betrekking heeft op de besluitvorming in de fysieke leefomgeving gaat over naar de toekomstige Omgevingswet. Vooruitlopend op de datum van ingang van de Omgevingswet zijn deze artikelen te vinden in het Overgangsrecht in de Erfgoedwet, waar ze ongewijzigd van toepassing blijven zolang de Omgevingswet nog niet van kracht is. Op grond van de Erfgoedwet moeten archeologische (verwachtings)waarden gewaarborgd zijn in het bestemmingsplan.

In het vigerende bestemmingsplan 'Landelijk gebied', dat op 27 juni 2013 door de (voormalige) gemeente Schijndel is vastgesteld, rust op het grootste deel van het plangebied de dubbelstemming Waarde Archeologie 3 (gebied met een hoge archeologische verwachting, historische kern; afb. 3).¹ Volgens de bestemmingsregels geldt een onderzoeksplicht bij bodemingrepen groter dan 250 m² en dieper dan 30 cm. Op het zuidelijk deel van deelgebied 'Schootsestraat 40' en het westelijk deel van deelgebied 'Schootsestraat 59' rust de dubbelbestemming Waarde Archeologie 4 (gebied met een hoge archeologische verwachting). Volgens de bestemmingsregels geldt een onderzoeksplicht bij bodemingrepen groter dan 500 m² en dieper dan 30 cm of 50 cm onder maaiveld bij esdek en agrarisch bestemde gronden.

Omdat de archeologische vrijstellingsgrenzen worden overschreden dient de initiatiefnemer in het kader van het vergunningstraject een rapport te overleggen waarin naar oordeel van de bevoegde overheid de archeologische waarde van het plangebied voldoende is vastgesteld. In het kader van dit proces heeft het in dit rapport beschreven onderzoek plaatsgevonden.

In Nederland dient het vaststellen van de archeologische waarde van een plangebied te gebeuren op grond van de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA versie 4.0).² Gemeenten kunnen hierop aanvullende uitvoeringskaders vaststellen. De gemeente Meierijstad heeft voor zover bekend geen aanvullende uitvoeringskaders vastgesteld voor het uitvoeren van archeologisch vooronderzoek, noch zijn deze voor dit project afzonderlijk opgesteld. Dit onderzoek is dus gebaseerd op de algemene criteria die in de KNA staan geformuleerd.

¹ <http://www.ruimtelijkeplannen.nl/>

² SIKB 2013.

De volgende administratieve gegevens zijn van toepassing:

opdrachtgever:	ZLTO De heer H.P.M. Manders Postbus 100 5201 AC 's-Hertogenbosch Tel.: 06 505 284 89 E-mail: henri.manders@zlto.nl
fasen AMZ-cyclus:	bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek in de vorm van een verkennend booronderzoek
aanleiding:	herontwikkeling
locatie:	Schootsestraat 40 en 59
plaats:	Schijndel
gemeente:	Meerijstad
provincie:	Noord-Brabant
kadastrale gegevens:	<u>Schootsestraat 40:</u> gemeente Schijndel sectie L nummer 48 en 49 (beide gedeeltelijk) <u>Schootsestraat 59:</u> gemeente Schijndel sectie L nummer 146 (gedeeltelijk)
kaartblad:	45D (1:25.000)
oppervlakte plangebied	<u>Schootsestraat 40:</u> circa 7.100 m ² <u>Schootsestraat 59:</u> circa 7.500 m ²
coördinaten:	<u>Schootsestraat 40:</u> N: 158.064 / 402.656 Z: 158.103 / 402.531 W: 158.019 / 402.594 O: 158.133 / 402.572 <u>Schootsestraat 59:</u> N: 157.951 / 402.714 Z: 157.945 / 402.593 W: 157.893 / 402.636 O: 158.013 / 402.654
bevoegde overheid met contactgegevens:	Gemeente Meerijstad Dhr. M. van den Broek Postbus 10001 5460 DA Veghel Tel. 14 0413
deskundige namens de bevoegde overheid met contactgegevens:	Erfgoed 's-Hertogenbosch Dhr. J. van der Roest
Archis-zaaknummer:	4586297100
ADC-projectcode:	4191197
auteur:	R.M. van der Zee
projectmedewerker(s):	n.v.t.
autorisatie:	Y. Raczynski-Henk
periode van uitvoering:	januari en februari 2018 en augustus en september 2019
beheer en plaats documentatie:	ADC ArcheoProjecten bv, Amersfoort
beheer en plaats digitale documentatie (e-depot):	https://doi.org/10.17026/dans-xrc-4k3t

2 Bureauonderzoek

2.1 Doelstelling en vraagstelling

Het bureauonderzoek vormt de eerste stap in het vaststellen van de archeologische waarde van het gebied. Het doel van bureauonderzoek is het aan de hand van schriftelijke bronnen verwerven van informatie over bekende en/of verwachte archeologische waarden in het plangebied, om daarmee te komen tot een gespecificeerde, archeologische verwachting.

Voor het bureauonderzoek zijn de volgende onderzoeksvragen opgesteld:

- *Zijn mogelijk archeologische waarden in het plangebied aanwezig, en zo ja, wat is de specifieke archeologische verwachting?*
- *Is het plangebied voldoende onderzocht en zo nee, welke vorm van nader archeologisch onderzoek kan worden geadviseerd?*

2.2 Methodiek

Het onderzoek is uitgevoerd conform de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA), versie 4.0 Landbodems, protocol 4002 Bureauonderzoek.

Tijdens het bureauonderzoek worden diverse bronnen geraadpleegd, wat leidt tot het opstellen van een gespecificeerde verwachting. De gespecificeerde verwachting kan worden beschouwd als een belangrijke conclusie van het bureauonderzoek, omdat hierin wordt aangegeven of archeologische waarden in het plangebied worden verwacht. Als dit het geval is, zal zo mogelijk de aard, de omvang, de diepteligging en de datering van deze waarden worden beschreven. Indien relevant zal de omvang worden weergegeven op een kaart.

2.3 Resultaten

2.3.1 Afbakening plan- en onderzoeksgebied, beschrijving huidig gebruik en vaststellen van de consequenties van het mogelijk toekomstige gebruik

Het plangebied is gelegen in het buitengebied van Schijndel, net ten westen van de bebouwde kom, en bestaat uit twee deelgebieden (afb. 1 en 2). Deelgebied 'Schootsestraat 40' bevindt zich ten zuidoosten van de Schootsestraat en betreft delen van de kadastrale percelen 'gemeente Schijndel sectie L nummer 48' en 'gemeente Schijndel sectie L nummer 49'. De omvang van dit deelgebied bedraagt circa 7.100 m². Deelgebied 'Schootsestraat 59' bevindt zich ten noordwesten van de Schootsestraat en betreft een deel van het kadastrale perceel 'gemeente Schijndel sectie L nummer 146'. De omvang van dit deelgebied bedraagt circa 7.500 m².

Beide deelgebieden bestaan uit een erf met bebouwing en aangrenzend agrarisch gebied (afb. 4 t/m 7). In deelgebied 'Schootsestraat 40' bevinden zich een woonboerderij uit 1951 en een zestal agrarische opstallen uit 1967, 1969, 1974 en 1994.³ De melkrundveestal (westelijke stal) is gedeeltelijk voorzien van een ondergrondse mestkelder (aanlegdiepte: 1,50 m –mv). De naastgelegen garage is niet voorzien van een ondergrondse mestkelder. De mestvarkensstal (middelste stal) is net als de melkrundveestal gedeeltelijk voorzien van een ondergrondse mestkelder (aanlegdiepte: 0,80 m –mv). De beide mestvarkensstallen (oostelijke stallen) zijn eveneens gedeeltelijk voorzien van een ondergrondse mestkelder (aanlegdiepte: 1,25 m –mv). Het onbebouwde deel is gedeeltelijk bestraat met asfalt en beton en gedeeltelijk in gebruik als siertuin, moestuin of weiland.

In deelgebied 'Schootsestraat 59' bevinden zich een woonboerderij uit 1956, een sleufsilos en een tweetal agrarische opstallen uit 1959 en 1978⁴. De oostelijke betreft een jongrundveestal. Deze is voorzien van een ondergrondse mestkelder (aanlegdiepte: 1,70 m –mv). De westelijke betreft een garage/machineloods annex vleesstierenstal. Enkel het noordelijk deel, de vleesstierenstal, is voorzien van een ondergrondse mestkelder (aanlegdiepte: 200 cm –mv).

³ <https://bagviewer.kadaster.nl>

⁴ <https://bagviewer.kadaster.nl>

Het onbebouwde deel is gedeeltelijk bestraat met klinkers en beton en gedeeltelijk in gebruik als siertuin of weiland. Tussen het woonhuis en de jongrundveestal bevindt zich een ondergrondse gierkelder.

In beide deelgebieden is recentelijk een milieukundig verkennend bodemonderzoek uitgevoerd. Geconcludeerd wordt dat er geen directe belemmeringen zijn voor de realisatie van de nieuwe woonpercelen uit oogpunt van de chemische bodemgesteldheid.⁵

In het kader van het onderzoek zijn gegevens met betrekking tot de aanwezigheid van ondergrondse kabels en leidingen opgevraagd bij het KLIC.⁶ Uit de hierop ontvangen gegevens blijken op beide locaties huisaansluitingen van nutsvoorzieningen aanwezig zijn.

Van het plangebied zelf zijn onvoldoende archeologische en aardkundige gegevens beschikbaar om een uitspraak te kunnen doen over de archeologische verwachting. Daarom zijn tevens gegevens betrokken uit de directe omgeving, waarmee het onderzoeksgebied kan worden gedefinieerd als het gebied binnen een straal van circa 300 m rondom het plangebied. De begrenzing van deze zone is gebaseerd op het gegeven dat hierbinnen sprake is van voldoende informatie om een uitspraak te doen over de archeologische verwachting die representatief is voor het plangebied.

Beide deelgebieden zullen herontwikkeld worden volgens de Ruimte voor Ruimte-regeling. Hierbij wordt de agrarische bebouwing gesaneerd en wordt de bestemming gewijzigd in agrarisch onbebouwd en wonen, met als doel de kwaliteit van het buitengebied te verhogen.

De ontwikkeling van deelgebied 'Schootsestraat 40' bestaat uit de sloop van de agrarische opstallen en aansluitend de splitsing van het gebied in twee kavels van respectievelijk 2.100 m² en 1.644 m² (afb. 8). Op elk van de kavels zal een vrijstaande woning en een bijgebouw worden opgericht. Voorts zal rondom de kavels een minimaal 3 m brede houtwal worden aangeplant. Het zuidelijk deel zal als weiland in gebruik worden genomen. De woning in het noordoostelijk deel zal behouden blijven.

De ontwikkeling van deelgebied 'Schootsestraat 59' bestaat uit de sloop van de oostelijke agrarische opstal en sleufsilo (afb. 8). Aansluitend zal een schuur worden opgericht. De westelijke agrarische opstal zal behouden blijven, evenals de woonboerderij. Deze laatste zal worden gesplitst. Voorts zal een minimaal 3 m brede houtwal worden aangeplant.

De consequentie van de voorgenomen ontwikkeling kan zijn dat eventuele aanwezige waardevolle archeologische resten in de ondergrond worden aangetast.

⁵ Van Aerle 2017a, Van Aerle 2017b.

⁶ meldingsnummers 18G005185 en 18G005197.

2.3.2 Beschrijving van de aardwetenschappelijke waarden

De volgende aardwetenschappelijke informatie is bekend van het plangebied:

Bron	Informatie
Geologische overzichtskaart van Nederland 1:600.000 ⁷	Formatie van Boxtel met een dek van het Laagpakket van Wierden; fluvioperiglaciale afzettingen (leem en zand) met een zanddek (kaartcode: Bx6)
Geomorfologische kaart van Nederland 1:50.000 ⁸	dekzandruggen al dan niet met oud bouwlanddek (kaartcode: 3L5)
Bodemkaart van Nederland 1:50.000 (afb. 9) ⁹	hoge zwarte enkeerdgronden, lemig fijn zand, grondwatertrap VI (kaartcode: zEZ23-VI)
Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN; afb. 10) ¹⁰	circa 8,3 tot 8,9 m +NAP

Geologie en geomorfologie

Het onderzoeksgebied bevindt zich in het zogenoemde 'zuidelijk zandgebied'. Uit geologische boringen¹¹ is af te leiden dat de ondiepe ondergrond in het onderzoeksgebied hoofdzakelijk uit dekzand en leem bestaat. Dekzand is een tijdens de laatste ijstijd, het Weichselien (115.000 tot 11.700 jaar geleden), gevormde windafzetting (Laagpakket van Wierden binnen de Formatie van Boxtel). In de afzetting van het dekzand zijn meerdere fasen te onderscheiden die samenhangen met klimaatswisselingen in het Weichselien.

In begin van het Weichselien was er nog vrij veel vegetatie, waardoor de zandverstuivingen slechts een lokaal karakter hadden.¹² In het Pleniglaciaal (Midden-Weichselien) was de vegetatie vrijwel verdwenen, waardoor op grote schaal verstuiving kon optreden. Door sneeuwmeltwater traden tevens uitgebreide verspoelingen op. Deze afzettingen bestaan uit min of meer gelaagde zanden, al dan niet met leemlagen en/of planten- en houtresten. Dit wordt ook wel 'Oud Dekzand' genoemd.

In het Laat-Glaciaal (Laat-Weichselien) werd opnieuw op grote schaal dekzand gevormd. Het is afgezet in de vorm van vrij hoge ruggen en koppen. De goed gesorteerde, weinig gelaagde afzettingen worden ook wel 'Jong Dekzand' genoemd en vormen vrijwel overal het huidige oppervlak. De dikte is veelal minder dan 1 m; naar beneden gaat het met een onscherpe grens over in het 'Oud Dekzand' over.

Aan het eind van het Weichselien en in het begin van het Holoceen, het huidige geologische tijdvak (11.700 jaar geleden tot heden) nam de vegetatie toe, waardoor de verplaatsing van zand door de wind steeds minder werd en het zachtglooiende dekzandrelief gefixeerd raakte. In gebieden met schaarse vegetatie of daar waar de vegetatie door de mens beschadigd was, vond nog verstuiving plaats. In de lagere delen van het dekzandlandschap steeg de grondwaterspiegel als gevolg van de slechte afwatering, die werd veroorzaakt door het onregelmatige dekzandrelief. Lokaal trad hierdoor veenvorming op.

Bodemkunde

Op de Bodemkaart van Nederland 1:50.000¹³ is het plangebied gelegen in een zone met hoge zwarte enkeerdgronden (afb. 7). Dit zijn zandgronden die worden gekenmerkt door een humushoudende bovengrond van tenminste 50 cm dikte.¹⁴ Plaatselijk, namelijk daar waar het

⁷ TNO 2006.

⁸ Alterra 2006.

⁹ Stichting voor Bodemkartering 1984.

¹⁰ ahn.arcgisonline.nl/ahnviewer.

¹¹ <https://www.dinoloket.nl/ondergrondgegevens>, geologische boringen B45D0211, B45D0212 en B45D0214.

¹² Stouthamer et al. 2015.

¹³ Stichting voor Bodemkartering 1984.

¹⁴ De Bakker 1966.

oorspronkelijke maaiveld een depressie vormde, kan de bovengrond zelfs meer dan 120 cm dik zijn.¹⁵

De bovengrond is ontstaan door ophoging van de oorspronkelijke grond met mest vermengd met overwegend heideplaggen, afkomstig van potstallen en wordt daarom ook wel plaggendek genoemd. Vaak werd ook het nederzettingsafval vermengd met de plaggen, waardoor in plaggendekken vaak zogenaamd mestaardewerk voorkomt. Het doel van het opbrengen plaggen en potstalmest was de verbetering van de bodemvruchtbaarheid van de van nature arme zandgronden.

Onder het plaggendek zijn veelal nog resten van het oorspronkelijke bodemprofiel aanwezig.¹⁶ Dit is vaak een podzolbodem. Soms zijn plaggendekken echter aangelegd in relatief natte gebieden, waar de oorspronkelijke bodem uit gooreerd- of bekeerdgronden bestond.¹⁷ De aanwezigheid van een podzol is het resultaat van uitspoeling, verplaatsing en neerslag van organische stof en ijzer- en aluminiumoxiden. Door grondbewerking ten tijde van de eerste ontginningen is veelal het bovenste deel opgenomen in het bovenliggende plaggendek en is er sprake van een zogenoemd 'onthoofd (podzol)profiel'.

Grondwatertrap VI betekent een gemiddeld hoogste grondwaterstand van 40 tot 80 cm –mv en een gemiddeld laagste grondwaterstand dieper dan 120 cm –mv. Dit betekent dat organische archeologische resten in de bovenste 120 cm van het bodemprofiel, maar mogelijk ook dieper aan degradatie onderhevig zullen zijn geweest en vermoedelijk niet bewaard zijn gebleven.

2.3.3 Beschrijving van bekende archeologische waarden

Op de Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden (IKAW, 3^e generatie), die een vlak- en landsdekkende classificatie van de trefkans op archeologische resten bevat, zijn beide deelgebieden, met uitzondering van het noordoostelijk deel van deelgebied 'Schootsestraat 59' gelegen in een zone met een hoge trefkans (afb. 11). Deze classificering is gebaseerd op de combinatie van bodemtype en grondwatertrap.¹⁸ Voor hoge zwarte enkeerdgronden met grondwatertrap VI geldt een hoge trefkans op archeologische vindplaatsen. Het noordoostelijk deel van deelgebied 'Schootsestraat 59' is gelegen in een zone die vanwege bebouwing niet gekarteerd is.

Omdat de IKAW alleen op schaalniveau 1:50.000 of globaler gebruikt kan worden, is deze kaart niet toereikend voor een adequaat en gemeentespecifiek archeologiebeleid op perceelsniveau en daarvoor ook niet bedoeld. Daarom is op basis van een analyse van zowel archeologische, historische als landschapsgegevens een gemeentelijke beleidskaart vervaardigd, die naderhand is geactualiseerd. De meest recente kaart¹⁹ bevinden beide deellocaties zich grotendeels in een zone waaraan een hoge verwachting, historische kern (beleidscategorie 3) is toegekend. Deze zone is als volgt omschreven:

Het gaat hier om de oude en de vermoedelijk nog oudere verschoven woonkernen en gehuchten, waar op basis van historische bronnen, oude kaarten en nog aanwezige bebouwing een hoge archeologische verwachting geldt. Dat wil zeggen dat in deze gebieden sprake is van een hoge concentratie archeologische vindplaatsen met goede conserveringsomstandigheden. De kans op het aantreffen van archeologische vondsten bij bodemingrepen is dus zeer groot.

Enkel het noordwestelijk deel bevindt zich in een zone met een hoge verwachting (beleidscategorie 4). Tevens is aangegeven dat er sprake is van een esdek. Deze zone is als volgt omschreven:

In deze gebieden geldt op basis van geomorfologische en bodemkundige opbouw en aangetroffen archeologische vondsten en relicten een hoge archeologische verwachting. Dat wil zeggen dat in deze gebieden sprake is van een hoge concentratie archeologische vindplaatsen met goede

¹⁵ Stichting voor Bodemkartering 1969.

¹⁶ Stouthamer et al. 2015.

¹⁷ Stichting voor Bodemkartering 1969.

¹⁸ Deeben 2009.

¹⁹ SRE Milieudienst 2013, Bijlage 9: Archeologische beleidskaart gemeente Schijndel.

conserveringsomstandigheden. De kans op het aantreffen van archeologische vondsten bij bodemingrepen is dus zeer groot.

Op de Cultuurhistorische Waardenkaart (CHW 2010, herziening 2016)²⁰ van de provincie Noord-Brabant in het onderzoeksgebied verschillende waarden aangegeven. Het gebied maakt deel uit van regio's van provinciaal cultuurhistorisch belang (De Meijerij en De Geelders en Gemonde). De Schootsestraat is aangegeven als een lijnelement van redelijk hoge historisch-geografische waarde. De boerderij aan de Schootsestraat 59 is aangeduid als een bouwhistorisch object.

Op de Indicatieve Kaart Militair Erfgoed (IKME versie 1.1) zijn in het onderzoeksgebied geen resten van ondergronds en bovengronds militair erfgoed aangegeven.²¹

Op de Archeologische MonumentenKaart (AMK, 2014) zijn in het plan- en onderzoeksgebied geen archeologische terreinen (monumenten) aangegeven (afb. 11).²²

Voor het onderzoeksgebied zijn in Archis3 verschillende onderzoeksmeldingen en archeologische vondstmeldingen geregistreerd. Deze worden in het onderstaande besproken (zie voor de ligging afb. 11).

Op twee terreinen op circa 250 m ten noordwesten van het plangebied is een bureauonderzoek opgesteld, gevolgd door de uitvoering van een inventariserend veldonderzoek in de vorm van verkennend booronderzoek. Op de locatie De Eelde werd vastgesteld dat in overeenstemming met de verwachting de natuurlijke ondergrond uit dekzand bestaat.²³ Hierop bevond zich een plaggendek dat werd bedekt door een 75 tot 90 cm dik zandpakket, dat is opgebracht ten behoeve van de bouw van een school. Als gevolg van grondverzet is het plaggendek er deels verstoord. Plaatselijk reikt de verstoring tot in het dekzand. Naar verwachting is ook de bodem ter plaatse van de bebouwing verstoord tot in het dekzand. In alle boringen werden archeologische indicatoren aangetroffen in de vorm van puinbrokjes en – spikkels, zowel in het plaggendek als de opgebrachte grond. Verder werd in één boring een fragment van een faiencebord aangetroffen uit de 18e eeuw of later. Het vondstmateriaal werd beschouwd als 'bemestingsvondsten', die tijdens bewerking van het land samen met mest zijn opgebracht. Vanwege de geringe oppervlakte van de zone waar een intacte bodem werd vastgesteld werd geen aanvullend onderzoek noodzakelijk geacht.

Op de uitbreidingslocatie van het Elde College bleek de natuurlijke ondergrond uit Brabantse Leem (volgens de huidige lithogenetische indeling²⁴: Formatie van Boxtel, Laagpakket van Liempde) met daarop een laag dekzand te bestaan.²⁵ De top van het dekzand bleek te zijn verstoord en werd afgedekt door een plaggendek. Plaatselijk was er sprake van diepere verstoringen tot in het Brabantse Leem.

Uit de aanwezigheid van veel roestvlekken en ijzerconcreties in het dekzand werd afgeleid dat het gebied relatief nat is geweest. Daarom werd aangenomen dat hier nooit een podzol is ontwikkeld. Een restant van een podzol werd dan ook niet aangetroffen. In alle boringen werden in het plaggendek archeologische indicatoren aangetroffen in de vorm van puinbrokjes en – spikkels. Dit materiaal werd echter beschouwd als 'bemestingsvondsten'. Vanwege de verstoorde bodem werd geen aanvullend onderzoek noodzakelijk geacht.

Op circa 300 m ten noorden van het plangebied is in 1864 op een akker aan de Kloosterstraat het bovenstuk van een bronzen kan uit de Romeinse tijd aangetroffen.²⁶ De context van deze vondst is niet bekend.

²⁰ <https://www.brabant.nl/dossiers/dossiers-op-thema/cultuur/erfgoed-en-monumenten/cultuurhistorische-waarden-in-brabant.aspx>

²¹ <http://www.ikme.nl>

²² <http://archeologieinnederland.nl/bronnen-en-kaarten/amk-en-ikaw>

²³ zaakidentificatie 2274572100 (Archis2 onderzoeksmeldingsnummer 39289), Benerink 2011.

²⁴ TNO 2013.

²⁵ zaakidentificatie 2339364100 (Archis2 onderzoeksmeldingsnummer 49217), Benerink 2016.

²⁶ zaakidentificatie 2924638 (Archis2 waarnemingsnummer 39273).

Tijdens een door de AWN uitgevoerde veldkartering op een terrein aan de Putsteeg, op circa 200 m ten westen van het plangebied, zijn diverse vondsten uit de periode Late Middeleeuwen tot 20^e eeuw verzameld.²⁷ Deze bestonden uit stukken baksteen, dakpan en tegels en een leiplateet met ijzerbeslag en nagels erin. Verder zijn pijpenstelen, drie scherven steengoed, een scherf 14^e eeuwse proto- steengoed, een ijzerertsslak en 31 roodbakkende voornamelijk 16^e eeuwse scherven aangetroffen.

Ook tijdens een veldkartering op een terrein op circa 150 m ten oosten van het plangebied, zijn diverse vondsten uit de periode Late Middeleeuwen tot 20^e eeuw verzameld.²⁸ Deze bestonden uit 16 scherven roodbakkend geglazuurd waarvan enkele met slibversiering (1500-1700), 26 scherven grijsbakkend waarvan een deel waarschijnlijk Elmpt (1350-1500). 22 scherven steengoed (Keuls, Siegburg, Westerwald) waarvan een 14^e eeuwse Langerwehe, mogelijk twee scherven vroege (1400-1700) en mogelijk ook drie scherven proto-steengoed. Verder zijn een musketkogel, dakpannen, een gesp, een pijpenkop, een textielloodje en een metalen kogeltje aangetroffen.

Tijdens het uitgraven van een vijver op de locatie Venushoeve, op circa 50 m ten zuiden van het plangebied kwam een kuil van 1,5 m doorsnede en 0,5 m diepte te voorschijn.²⁹ Deze was gevuld met leem en aardewerk, waaronder roodbakkend aardewerk, een spinsteentje, steengoed, grijs gebakken stenen en natuursteen met slijpsporen.

Voor de locaties Venushoeve 2D en 4, op respectievelijk circa 150 en 300 m ten zuiden van het plangebied is een bureauonderzoek opgesteld, gevolgd door de uitvoering van een inventariserend veldonderzoek in de vorm van verkennend booronderzoek.³⁰ Op beide locaties bleek de natuurlijke ondergrond uit dekzand te bestaan. De top van dit pakket bevond zich op respectievelijk 65 tot 95 cm –mv (Venushoeve 2D) en 85 tot 170 cm –mv (Venushoeve 4). In geen van de boringen werd een podzol aangetroffen. Het dekzand werd afgedekt door een ten dele verstoord plaggendek. Op de locatie Venushoeve 4 was de bodem plaatselijk verstoord tot in het dekzand en werd tevens een gedempte sloot aangetroffen. Op grond van de aangetoonde verstoringen werd voor deze locatie geen aanvullend archeologisch onderzoek noodzakelijk geacht.

Op de locatie Venushoeve 2D is daarentegen een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd.³¹ Tijdens dit onderzoek zijn enkel (sub)recente verstoringen aangetroffen. In deze verstoringen is vondstmateriaal aangetroffen zoals (landbouw)plastic en afval uit de late 20^e eeuw. Verder is een greppel aangetroffen, waarin eveneens recent materiaal werd aangetroffen. In de intacte delen van de locatie werden geen archeologische resten aangetroffen, evenmin als in het plaggendek. De afwezigheid van vondstmateriaal en bewoningssporen wijst erop dat het terrein in het verleden geen bewoning heeft plaatsgevonden.

Bij graafwerkzaamheden ten behoeve van aanleg van een woonwijk is op de hoek van de Schootsestraat en de Bartokstraat, op circa 250 m ten noordoosten van het plangebied, een afvalkuil met daarin aardewerkmateriaal uit de Late Middeleeuwen aangesneden.³² Deze zijn mogelijk te relateren aan de boerderij 't Hof, die hier heeft gestaan, tot hij tijdens oorlogshandelingen in 1944 in brand werd geschoten en volledig werd verwoest.

Twee archeologische vondstmeldingen hebben betrekking op verdwenen hoeves uit de periode Late Middeleeuwen-Nieuwe tijd, waarvan de locaties zijn gebaseerd op de tiendkaart uit 1756. De betreffen de Venushoeve op circa 250 m ten zuiden van het plangebied en Putsteeg op circa 250 m ten westen van het plangebied.³³

²⁷ zaakidentificatie 3157472100 (Archis2 waarnemingsnummer 401734).

²⁸ zaakidentificatie 3161084100 (Archis2 waarnemingsnummer 401508).

²⁹ zaakidentificatie 3034319100 (Archis2 waarnemingsnummer 401261).

³⁰ zaakidentificatie 2296815100 (Archis2 onderzoeksmeldingsnummer 42361), zaakidentificatie 2296823100 (Archis onderzoeksmeldingsnummer 42362), Van den Berkmortel et al. 2010.

³¹ zaakidentificatie 2350477100 (Archis2 onderzoeksmeldingsnummer 34482), Hesseling & Koeman 2012.

³² zaakidentificatie 3230922100 (Archis2 waarnemingsnummer 410904 en vondstmeldingsnummer 408435).

³³ zaakidentificatie 3161846100 (Archis2 waarnemingsnummer 401476) en zaakidentificatie 3162023100 (Archis2 waarnemingsnummer 401455).

Ten behoeve van aanvullende archeologische informatie is contact gezocht met de archeologische werkgroep van de Heemkundekring Schijndel.³⁴ Men verwees hierbij naar de eerder genoemde vondsten op de locatie Venushoeve, ten zuiden van het plangebied. Verder gaf men aan dat ten westen van het plangebied vroeger een beek liep die afwaterde op de Aa.

³⁴ de heer G. van Kaathoven.

2.3.4 Beschrijving van de historische situatie, mogelijke verstoringen en bouwhistorische waarden

De historische situatie is op verschillende kaarten als volgt:

Bron	Jaartal	Historische situatie
"Caarte Figuratief van het dorp Schijndel in Clampen" ofwel tiendkaart van geheel Schijndel (afb. 12) ³⁵	1756	<u>Schootsestraat 40</u> : agrarisch? erf met meerdere gebouwen <u>Schootsestraat 59</u> : erf met woonhuis?
Kadastrale minuut (afb. 13 en 14) ³⁶	1811-1832	<u>Schootsestraat 40</u> : bouwland (perceel 441), huis (perceel 444), boomgaard (perceel 446), tuin (perceel 447), huis en erf (perceel 448), opg. boomen (perceel 449) <u>Schootsestraat 59</u> : bouwland (perceel 1876)
Topografisch Militaire Kaart (TMK) ³⁷	~1849	Schootsestraat 40: erf met bebouwing, bouwland Schootsestraat 59: bouwland
Bonnekaart ³⁸	1868	Schootsestraat 40: erf met bebouwing, bouwland Schootsestraat 59: bouwland
Bonnekaart ³⁹	1900	Schootsestraat 40: erf met drie gebouwen, boomgaard Schootsestraat 59: bouwland, weiland, houtwal
Bonnekaart ⁴⁰	1910	idem
Bonnekaart ⁴¹	1919	idem
Bonnekaart (afb. 15) ⁴²	1928	idem
Topografische kaart ⁴³	1956	idem
Topografische kaart ⁴⁴	1967	Schootsestraat 40: erf met vier gebouwen, boomgaard Schootsestraat 59: erf met drie gebouwen weiland
Topografische kaart ⁴⁵	1978	Schootsestraat 40: erf met drie gebouwen, weiland Schootsestraat 59: erf met twee gebouwen bouwland
Topografische kaart ⁴⁶	1988	Schootsestraat 40 en 59: erf met vier gebouwen, weiland
Topografische kaart ⁴⁷	1989	huidige situatie

³⁵ <https://www.archieven.nl>

³⁶ Kadaster 1811-1832a, Kadaster 1811-1832b.

³⁷ Wolters-Noordhoff Atlasproducties 1990.

³⁸ Bureau Militaire Verkenningen 1868.

³⁹ Bureau Militaire Verkenningen 1900.

⁴⁰ Bureau Militaire Verkenningen 1910.

⁴¹ Bureau Militaire Verkenningen 1919.

⁴² Bureau Militaire Verkenningen 1928.

⁴³ <http://www.topotijdreis.nl>

⁴⁴ <http://www.topotijdreis.nl>

⁴⁵ <http://www.topotijdreis.nl>

⁴⁶ <http://www.topotijdreis.nl>

⁴⁷ <http://www.topotijdreis.nl>

Oude kaarten deelgebied Schootsestraat 40

Op de "Caarte Figuratief van het dorp Schijndel in Clampen" ofwel tiendkaart van geheel Schijndel uit 1756 is de voorloper van de Schootsestraat aangegeven (afb. 12). Aan beide zijden van deze weg bevinden zich verschillende erven met bebouwing. Of ter plaatse van onderhavig deelgebied sprake is van bebouwing, kan op grond van de beperkte mate van detail niet met zekerheid vastgesteld worden.

Op de oudste kadasterkaart, het minuutplan van de gemeente Schijndel uit 1811-1822⁴⁸, is de voorganger van de Schootsestraat ('Buxtelsche Baan') weergegeven (afb. 13). Het gebied ter plaatse van deellocatie 'Schootsestraat 41' is opgedeeld in meerdere percelen. In het noordoostelijk deel van de locatie bevindt zich een erf met een drietal gebouwen. In de Oorspronkelijk Aanwijzende Tafelen (OAT) is het gebruik van de percelen omschreven als: 'huis', 'boomgaard', 'tuin' en 'huis en erf'. Het gebruik van de grotere, blokvormige percelen wordt omschreven als 'bouwland' en 'opg. boomen'.

Op basis van het kaartbeeld van de Topografisch Militaire Kaart (TMK) uit 1849⁴⁹ en de Bonnekaarten uit 1868, 1900, 1910, 1919 en 1928⁵⁰ lijkt de situatie in het deelgebied weinig te veranderen (afb. 15). Op de verschillende topografische kaarten uit de periode 1965-2016⁵¹ is af te leiden dat in de tweede helft van de 20^e eeuw de bebouwing op het erf toeneemt. Dit wordt bevestigd door de ouderdom⁵² van de huidige bebouwing, die in de periode 1951-1994 is opgericht, hetgeen betekent dat de oorspronkelijke bebouwing is gesloopt.

Oude kaarten deelgebied Schootsestraat 59

Op de oudst geraadpleegde kaart "Caarte Figuratief van het dorp Schijndel in Clampen" ofwel tiendkaart van geheel Schijndel uit 1756 zijn aan beide zijden van de voorloper van de huidige Schootsestraat verschillende erven met bebouwing aangegeven (afb. 12). Ook voor onderhavig deelgebied geldt dat deze kaart op grond van de beperkte mate van detail geen uitsluitend geeft over de exacte locatie van de bebouwing.

Op het minuutplan van de gemeente Schijndel uit 1811-1832⁵³ is deelgebied Schootsestraat 59 onderdeel van een onbebouwd, blokvormig perceel (afb. 14). In de Oorspronkelijk Aanwijzende Tafelen (OAT) is het landgebruik omschreven als 'bouwland'. Uit het kaartbeeld van de Topografisch Militaire Kaart (TMK) uit 1849⁵⁴, de Bonnekaarten uit 1868, 1900, 1910, 1919 en 1928⁵⁵ alsook de topografische kaart uit 1956⁵⁶ blijkt dat het landgebruik tot in de tweede helft van de 20^e eeuw agrarisch blijft (afb. 15). Pas op de topografische kaart van 1967⁵⁷ verschijnt voor het eerst bebouwing. Dit betreft de huidige woonboerderij, die uit 1956 stamt⁵⁸ en vermoedelijk een tweetal agrarische opstallen.

⁴⁸ Kadaster 1811-1832a.

⁴⁹ Wolters-Noordhoff Atlasproducties 1990.

⁵⁰ Bureau Militaire Verkenningen 1868, 1900, 1910, 1919, 1928.

⁵¹ <http://www.topotijdreis.nl>

⁵² <https://bagviewer.kadaster.nl>

⁵³ Kadaster 1811-1832b.

⁵⁴ Wolters-Noordhoff Atlasproducties 1990.

⁵⁵ Bureau Militaire Verkenningen 1868, 1900, 1910, 1919, 1928.

⁵⁶ <http://www.topotijdreis.nl>

⁵⁷ <http://www.topotijdreis.nl>

⁵⁸ <https://bagviewer.kadaster.nl>

2.4 Gespecificeerde verwachting en conclusie

De eerste, voor het bureauonderzoek opgestelde onderzoeksvraag *“Zijn mogelijk archeologische waarden in het plangebied aanwezig, en zo ja, wat is de specifieke archeologische verwachting?”* kan als volgt worden beantwoord:

Het plangebied is gelegen op een dekzandrug met daarop een plaggendek. Op grond van deze ligging moet in de top van het dekzand rekening worden gehouden met archeologische resten vanaf het Laat-Paleolithicum.

Resten uit het Laat-Paleolithicum en het Mesolithicum kunnen bestaan uit restanten van kampementen van jager-verzamelaars en zullen zich manifesteren in de vorm van vuursteen- en houtskoolconcentraties. Resten uit het Neolithicum, de Bronstijd, de IJzertijd en de Middeleeuwen kunnen gerelateerd zijn aan nederzettingsterreinen en zullen zich manifesteren in de vorm van een cultuurlaag, een omgewerkte laag onder het plaggendek met daarin aardewerkscherven en houtskool, en grondsporen. Organische resten en bot zullen door de relatief droge en zure bodemomstandigheden slecht zijn geconserveerd. Eventuele grondsporen (uitgezonderd diepe paalsporen, waterputten et cetera) zullen zich tot een halve meter in de natuurlijke ondergrond (dekzand) bevinden.

Door de aanwezigheid van dit plaggendek, dat opgebracht kan zijn vanaf de Late Middeleeuwen, kunnen eventueel onderliggende archeologische resten buiten het bereik van (sub)recente grondbewerking zijn gebleven. Dit komt de gaafheid van eventuele vindplaatsen en de conservering van archeologische resten ten goede. Uitzondering vormen de locaties van de agrarische opstallen met ingegraven kelders. Hier worden geen intacte resten meer verwacht. Losse vondsten kunnen door grondbewerking vanaf het maaiveld verwacht worden, of direct onder een recente ophogingslaag.

In de noordoosthoek van deellocatie ‘Schootsestraat 40’ moet rekening worden gehouden met funderingsresten van de voorganger van de huidige boerderij (18^e/19^e eeuws, eventueel ouder). De kans bestaat evenwel dat deze resten bij de aanleg van de huidige bebouwing zijn verstoord. Ook ter plaatse van deellocatie ‘Schootsestraat 59’ zijn mogelijk funderingsresten aan te treffen.

De beantwoording van de overige onderzoeksvragen is als volgt:

- *Is het plangebied voldoende onderzocht en zo nee, welke vorm van nader archeologisch onderzoek kan worden geadviseerd?*

Op grond van de landschappelijke ligging van het plangebied moet rekening worden gehouden met de mogelijke aanwezigheid van archeologische resten vanaf de Vroege Prehistorie.

Om de kans op de aanwezigheid van archeologische resten te bepalen is vooral het verwerven van inzicht in de bodemopbouw en de mate van intactheid daarvan van belang. Geadviseerd wordt daarom een inventariserend veldonderzoek in de vorm van een verkennend booronderzoek uit te voeren (zie hoofdstuk 3).

3 Inventariserend Veldonderzoek

3.1 Plan van Aanpak

3.1.1 Inleiding

Het doel van het inventariserend veldonderzoek is het toetsen en waar nodig aanvullen van de op basis van het bureauonderzoek opgestelde gespecificeerde verwachting, zoals deze is geformuleerd in par. 2.4. Op 9 januari 2018 is een Plan van Aanpak opgesteld, waarin de werkwijze van het onderzoek is vastgelegd. In lijn met de conclusie naar aanleiding van de gespecificeerde verwachting (par. 2.4) is gekozen voor een verkennend booronderzoek.

Met het verkennende booronderzoek zal de bodemopbouw en de mate van intactheid daarvan bepaald worden. Het leidt tot beantwoording van de volgende onderzoeksvragen:

- *Wat is de geomorfologische situatie en de geologische en bodemkundige opbouw van het plangebied?*
- *Is sprake van een natuurlijke (intacte) bodemopbouw of is deze (deels) verstoord? Indien sprake is van verstoringen, wat is de diepte en omvang van de verstoring?*
- *Zijn er archeologisch relevante geo(morfo)logische eenheden of lagen aanwezig in het plangebied?*
- *Zo ja, op welke diepte ten opzichte van maaiveld en NAP?*
- *Alhoewel niet het doel van een verkennend booronderzoek, zijn er desondanks toch archeologische indicatoren aangetroffen?*

Zo ja:

- *Op welke diepte ten opzichte van maaiveld en NAP zijn deze archeologische indicatoren aangetroffen?*
- *Wat is de horizontaal ruimtelijke spreiding van deze archeologische indicatoren?*
- *Wat is de aard en ouderdom van deze indicatoren?*
- *In welk opzicht kan op basis van het veldonderzoek de archeologische verwachting worden bijgesteld?*
- *In hoeverre worden de (mogelijk aanwezige) archeologische waarden bedreigd door toekomstige planontwikkeling?*
- *Is het plangebied voldoende onderzocht en zo nee, welke vorm van nader archeologisch onderzoek kan worden geadviseerd?*

3.1.2 Uitvoeringsplan veldwerkzaamheden

Voor het beantwoorden van de in par. 3.1.1 genoemde onderzoeksvragen is de volgende onderzoeksmethode toegepast:

aantal boringen:	5 boringen in deelgebied Schootsestraat 40 en 5 boringen in deelgebied Schootsestraat 59
boorgrid:	geen, evenredig verdeeld over de onbebouwde delen van het plangebied
diepte boringen:	tot tenminste 25 cm in het onverstoord dekzand (C-horizont)
boormethode:	Edelmanboor met diameter 7 cm (handmatig)
bemonstering:	versnijden en/of verbrokkelen

De bodemtextuur en archeologische indicatoren worden beschreven volgens SBB 5.1 van het NITG-TNO waarin ondermeer de standaard classificatie van bodemmonsters volgens NEN5104 wordt gehanteerd.⁵⁹ De X- en Y-coördinaten worden ingemeten met een GPS met een nauwkeurigheid van 2 m. De hoogte van het maaiveld ter plaatse van de boringen wordt bepaald aan de hand van AHN-beelden.

⁵⁹ Bosch 2005; Nederlands Normalisatie-Instituut 1989.

3.1.3 Monsternameplan

Hoewel een verkennend booronderzoek niet als primair doel het opsporen van archeologische vindplaatsen en indicatoren heeft, zullen eventuele relevante archeologische vondsten wel worden verzameld en indien mogelijk globaal worden gedetermineerd. Ook voor het onderzoek relevante bodemlagen zullen worden bemonsterd.

3.2 Resultaten Inventariserend Veldonderzoek (IVO-O)

3.2.1 Veldinspectie

Beide deellocaties bestaan uit een erf met een woonhuis en meerdere agrarische opstallen. Vanwege de aanwezigheid van verharding zijn enkele boringen verplaatst ten opzichte van het oorspronkelijke boorplan. Tijdens de veldinspectie zijn geen archeologisch relevante zaken aan het licht gekomen.

3.2.2 Lithologische beschrijving en interpretatie

De locatie van de boringen is weergegeven in afb. 16. De boorgegevens worden gepresenteerd in bijlage 1.

Uit het verkennend booronderzoek blijkt dat de diepere ondergrond wordt gevormd door kalkloos, humusarm, matig siltig zand. De korrels zijn redelijk tot goed gesorteerd. De mediaanklasse van de korrelgrootte is zeer fijn (105-150 μm). Het sediment heeft een lichtbruingrijze kleur. De bovenkant van het pakket is in het merendeel van de boringen op 120 à 140 cm –mv (circa 7,3 tot 7,6 m +NAP) vastgesteld. In boring 10 bevindt het pakket zich ondieper in de ondergrond, op 85 cm –mv (circa 7,9 m +NAP), in de boringen 6 en 7 juist dieper, op 200 cm –mv (circa 6,7 m +NAP) bereikt.

In de boringen 4, 5, en 9 is 100 à 150 cm –mv (circa 7,3 tot 7,4 m +NAP) kalkloze, humusarme, zwak tot sterk zandige leem aangeboord. De leem is lichtgrijs van kleur en veelal sterk roestig.

Op grond van de landschappelijke ligging van het plangebied en de lithologische samenstelling wordt het beschreven zandpakket geïnterpreteerd als dekzand en behoort lithogenetisch tot Laagpakket van Wierden, binnen de Formatie van Bortel⁶⁰. De leemlaag behoort eveneens tot de Formatie van Bortel en is ontstaan door verspoeling van in de ondergrond aanwezige lössafzettingen. In geen van de boringen zijn resten van een podzol aangetroffen. Hoogstwaarschijnlijk was het gebied te nat, waardoor geen podzolering kon optreden. Het dekzandoppervlak, dat wordt beschouwd als een potentieel archeologisch niveau, lijkt redelijk intact te zijn.

Bovengenoemd dekzand is aan de bovenkant scherp begrensd en wordt bedekt door een 85 tot 200 cm dik pakket matig humeus, zwak siltig, zeer fijn zand. In boring 5 heeft het een afwijkende dikte van 35 cm. Het pakket heeft een donkergrijze tot grijsbruine kleur en is met name onderin enigszins vlekkelig als gevolg van de aanwezigheid van brokjes licht gekleurd zand. Verspreid in het pakket zijn kleine fragmenten baksteen en puin waargenomen. In boring 6 is er sprake van een sterk baksteenhoudende laag.

Het beschreven pakket wordt geïnterpreteerd als een plaggendek. De aanzienlijke dikte van het dek wijst in de richting van een relatief laag gelegen gebied (dekzandvlakte), dat ten behoeve van de landbouw is opgehoogd. Bodemkundig gezien is er sprake van hoge zwarte enkeerdgronden. Het in het dek aangetroffen vondstmateriaal wordt beschouwd als 'bemestingsvondsten', die tijdens bewerking van het land samen met mest zijn opgebracht en heeft daarom geen archeologische betekenis. Een uitzondering vormt de sterk baksteenhoudende laag in boring 6. Dit betreft mogelijk sloopresten van de in het verleden aanwezige bebouwing.

In boring 3 wordt het plaggendek bedekt door een 30 cm dikke laag ophoogzand en straatwerk, in boring 9 door een 30 cm dikke verhardingslaag.

⁶⁰ TNO 2013.

3.3 Conclusies

De in paragraaf 3.1.1 gestelde onderzoeksvragen kunnen op basis van de bereikte resultaten als volgt worden beantwoord:

- *Wat is de geomorfologische situatie en de geologische en bodemkundige opbouw van het plangebied?*
Het verkennend booronderzoek wijst uit dat de natuurlijke ondergrond uit matig siltig, zeer fijn dekzand (Formatie van Bortel, Laagpakket van Wierden) en zwak tot sterk zandige leem (Formatie van Bortel ongedifferentieerd) bestaat. De bovengrond wordt gevormd door een tot 200 cm dik plaggendek. De aanzienlijke dikte van dek, in het bijzonder in het noordelijk deel van de locatie Schootsestraat 40, wijst in de richting van een relatief laag gelegen gebied (dekzandvlakte), dat ten behoeve van de landbouw is opgehoogd. Bodemkundig gezien is er sprake van hoge zwarte enkeerdgronden.
- *Is sprake van een natuurlijke (intacte) bodemopbouw of is deze (deels) verstoord? Indien sprake is van verstoringen, wat is de diepte en omvang van de verstoring?*
Hoewel onderin het plaggendek brokjes licht gekleurd zand zijn aangetroffen, lijkt het dekzandoppervlak redelijk intact te zijn. Wel moet ter plaatse van de stalen die zijn voorzien van ingegraven mestkelders rekening worden gehouden met diepe verstoringen.
- *Zijn er archeologisch relevante geo(morfo)logische eenheden of lagen aanwezig in het plangebied?*
De top van het dekzand wordt beschouwd als een potentieel archeologisch niveau.
- *Zo ja, op welke diepte ten opzichte van maaiveld en NAP?*
De top van het dekzand bevindt zich in het merendeel van de boringen op 120 à 140 cm – mv (circa 7,3 tot 7,6 m +NAP).
- *Alhoewel niet het doel van een verkennend booronderzoek, zijn er desondanks toch archeologische indicatoren aangetroffen?*
In het plaggendek zijn kleine fragmenten baksteen en puin aangetroffen. Dit materiaal wordt beschouwd als ‘bemestingsvondsten’, die tijdens bewerking van het land samen met mest zijn opgebracht en heeft daarom geen archeologische betekenis. Een uitzondering vormt de sterk baksteenhoudende laag in boring 6. Dit betreft mogelijk sloopresten van de in het verleden aanwezige bebouwing.

Zo ja:

- *Op welke diepte ten opzichte van maaiveld en NAP zijn deze archeologische indicatoren aangetroffen?*
De baksteenhoudende laag bevindt zich op 90 tot 75 cm –mv (circa 7,8 tot 8,0 m +NAP).
- *Wat is de horizontaal ruimtelijke spreiding van deze archeologische indicatoren?*
De laag is enkel in boring 6 aangetroffen.
- *Wat is de aard en ouderdom van deze indicatoren?*
Het materiaal is niet nauwkeuriger te dateren dan Late Middeleeuwen-Nieuwe tijd.
- *In welk opzicht kan op basis van het veldonderzoek de archeologische verwachting worden bijgesteld?*
De archeologische verwachting dient te worden gehandhaafd.
- *In hoeverre worden de (mogelijk aanwezige) archeologische waarden bedreigd door toekomstige planontwikkeling?*
Indien geen grondwerkzaamheden dieper dan 100 cm –mv plaatsvinden, worden geen (mogelijk aanwezige) archeologische waarden bedreigd. Dit is inclusief een bufferzone van tenminste 20 cm. Een uitzondering vormt het oostelijk deel van de locatie ‘Schootsestraat 40’. In dit deel moet rekening worden gehouden met funderingsresten van

een boerderij. Op basis van de huidige plannen zijn hier echter geen bodemingrepen voorzien. Een uitzondering betreft de locaties van de onderkelderde opstallen. Hier worden op grond van de naar verwachting grotendeels verstoorde bodemopbouw geen waardevolle resten verwacht.

- *Is het plangebied voldoende onderzocht en zo nee, welke vorm van nader archeologisch onderzoek kan worden geadviseerd?*

Indien in het oostelijk deel van deellocatie Schootsestraat 40 geen grondwerkzaamheden plaatsvinden en elders niet dieper dan 100 cm –mv wordt geen aanvullend archeologisch onderzoek noodzakelijk geacht.

4 Aanbeveling

Indien in het oostelijk deel van deellocatie 'Schootsestraat 40' geen grondwerkzaamheden plaatsvinden en elders in het plangebied niet dieper dan 100 cm –mv (inclusief een bufferzone van tenminste 20 cm) adviseert ADC ArcheoProjecten om het plangebied vrij te geven voor de voorgenomen ontwikkeling. Het is nooit volledig uit te sluiten dat binnen het onderzochte gebied archeologische resten voorkomen. Het verdient daarom aanbeveling om de uitvoerder van het grondwerk te wijzen op de plicht archeologische vondsten te melden bij de bevoegde overheid, zoals aangegeven in artikel 5.10 en 5.11 van de Erfgoedwet.

In geval van grondwerkzaamheden dieper dan 100 cm en/of in het oostelijk deel van deellocatie 'Schootsestraat 40' wordt aanvullend archeologisch onderzoek noodzakelijk geacht (afb. 17). De aard van dit onderzoek hangt af van de omvang van de grondroerende werkzaamheden. Een uitzondering betreft de locaties van de onderkelderde opstallen. Hier worden op grond van de naar verwachting grotendeels verstoorde bodemopbouw geen waardevolle resten verwacht.

Wij wijzen erop dat de bevoegde overheid op basis van dit rapport een selectiebesluit neemt. De mogelijkheid bestaat dat dit selectiebesluit afwijkt van het door ons opgestelde advies.

Literatuur

- Aerle, W.A. van**, 2017a: *Verkennd bodemonderzoek conform NEN 5740. Schootsestraat 40, Schijndel*. M&A Bodem & Asbest BV Rapportnummer : 217-SSc40-vo-v1. Helenaveen.
- Aerle, W.A. van**, 2017b: *Verkennd bodemonderzoek conform NEN 5740. Schootsestraat 59, Schijndel*. M&A Bodem & Asbest BV Rapportnummer : 217-SSc59-vo-v1. Helenaveen.
- Alterra**, 2006: *Geomorfologische kaart van Nederland 1:50.000; Landsdekkend digitaal bestand*.
- Bakker, H. de**, 1966: *De subgroepen van het systeem van bodemclassificatie voor Nederland*. In: Boor en Spade XV p. 25-41. Wageningen.
- Benerink, G.M.H.**, 2011: *Archeologisch Bureauonderzoek en Inventariserend Veldonderzoek door middel van grondboringen Plangebied De Eelde, Schijndel, Gemeente Schijndel*. SOB Research-rapport 1687-0912. Heinenoord.
- Benerink, G.M.H.**, 2016: *Archeologisch Bureauonderzoek en Inventariserend Veldonderzoek door middel van grondboringen Uitbreiding Elde College, Schijndel, Gemeente Schijndel*. SOB Research-rapport 1687-0912. Heinenoord.
- Berkmortel, B.J.H.M. van den, R. Nilesen & H. Kemer**, 2010: *Bureauonderzoek en verkennend booronderzoek d.m.v. boringen, Venushoek 2D en 4 te Schijndel*. Synthesgra rapport S100215. Doetinchem.
- Bosch, J.H.A.**, 2005: *Archeologische Standaard Boorbeschrijvingsmethode, Versie 5.2*. Utrecht (TNO-rapport NITG 05-043-A).
- Bureau Militaire Verkenningen**, 1868, 1900, 1910, 1919 en 1928: *Sint Michielsgestel, blad 608, 1:25.000*.
- Deeben, J.H.C.**, 2009: *Handleiding voor de Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden derde generatie. Toelichting op de Globale Archeologische Kaart van het Continentale Plat. Toelichting bij de kaart van Hoog Nederland met afgedekte pleistocene sedimenten*. Amersfoort.
- Hesseling, I. & S.M. Koeman**, 2012: *Inventariserend Veldonderzoek door middel van proefsleuven, Venushoek 2D te Schijndel*. Synthesgra rapport S110252. Doetinchem.
- Kadaster**, 1811-1832: *Oorspronkelijke aanwijzende tafel de grondeigenaren en der ongebouwde en gebouwde vaste eigendommen, Schijndel, Noord Brabant, sectie C, blad 04*.
- Kadaster**, 1811-1832: *Oorspronkelijke aanwijzende tafel de grondeigenaren en der ongebouwde en gebouwde vaste eigendommen, Schijndel, Noord Brabant, sectie D, blad 02*.
- Normalisatie-Instituut, Nederlands**, 1989: *Geotechniek, classificatie van onverharde grondmonsters NEN 5104*. Delft.
- SIKB**, 2013: *Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA) Landbodems*. Gouda.
- Stichting voor Bodemkartering**, 1969: *Bodemkaart van Nederland schaal 1:50.000. Toelichting bij Kaartblad 45 West 's-Hertogenbosch*. Wageningen.
- Stichting voor Bodemkartering**, 1984: *Bodemkaart van Nederland schaal 1:50.000. Kaartblad 45 West 's-Hertogenbosch*. Wageningen.
- Stouthamer, E., K.M. Cohen & W.Z. Hoek**, 2015: *De vorming van het land. Geologie en geomorfologie*. Utrecht.
- TNO**, 2006: *Geologische overzichtskaart van Nederland 1:600.000*. TNO, Utrecht.
- TNO**, 2013: *Lithostratigrafische Nomenclator van de Ondiepe Ondergrond, versie 2013*.
- Wolters-Noordhoff, Atlasproducties**, 1990: *Grote Historische Atlas van Nederland, deel 4 Zuid-Nederland 1838-1857*. Groningen.

Geraadpleegde websites

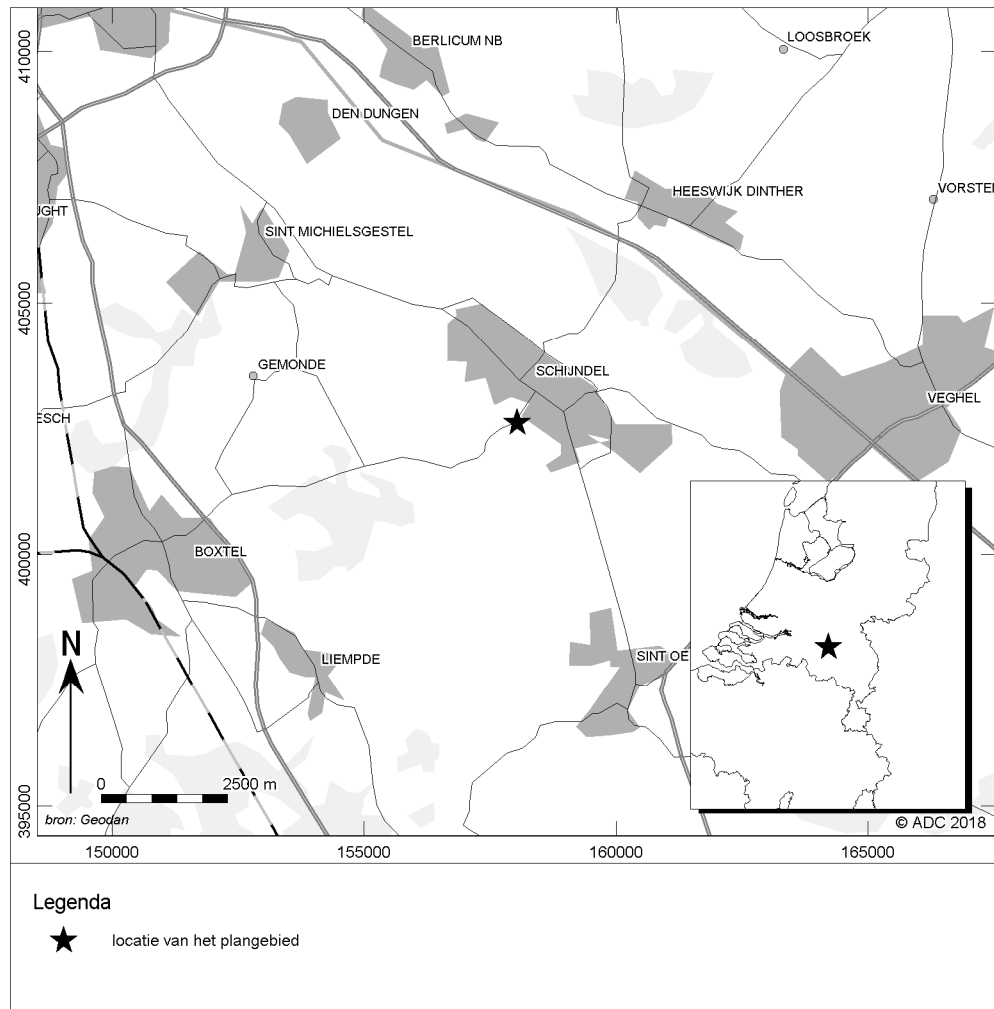
<http://archeologieinnederland.nl/bronnen-en-kaarten/amk-en-ikaw>
<http://ahn.arcgisonline.nl/ahnviewer/>
<http://beeldbank.cultureelerfgoed.nl>
<https://archis.cultureelerfgoed.nl/>
<https://bagviewer.kadaster.nl>
<https://easy.dans.knaw.nl>
<https://www.dinoloket.nl/ondergrondgegevens>
<https://www.kadaster.nl/>
<https://zoeken.cultureelerfgoed.nl/>
<http://www.bodemdata.nl>
<http://www.bodemloket.nl>
<http://www.gahetna.nl>
<http://www.ikme.nl>
<http://www.ruimtelijkeplannen.nl>
<http://www.topotijdreis.nl>

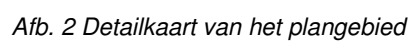
Lijst van afbeeldingen en tabellen

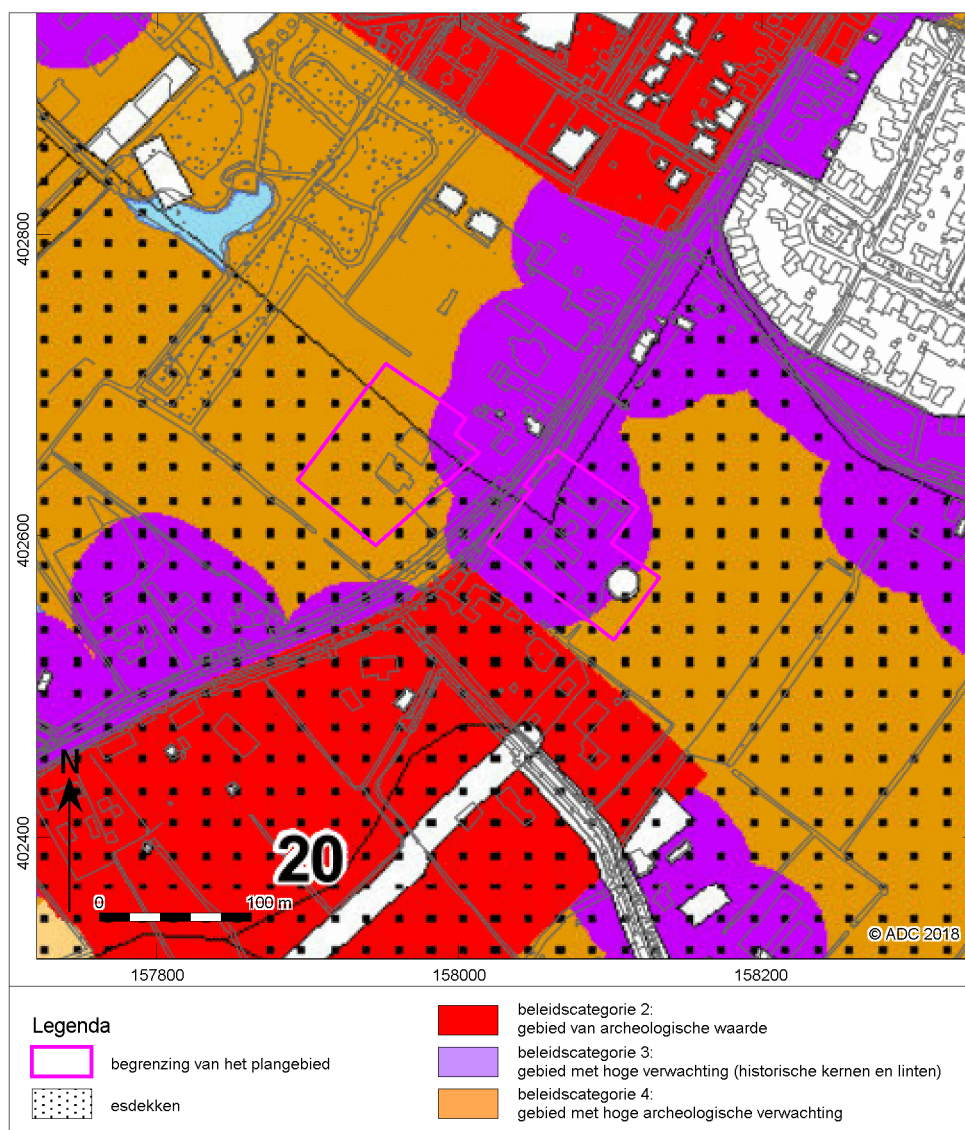
- Afb. 1 Locatie van het plangebied
- Afb. 2 Detailkaart van het plangebied
- Afb. 3 Plangebied op een uitsnede van de archeologische verwachtingskaart van de voormalige gemeente Schijndel
- Afb. 4 Foto van deelgebied Schootsestraat 40 in zuidwestelijke richting
- Afb. 5 Foto van deelgebied Schootsestraat 59 genomen in noordwestelijke richting
- Afb. 6 Toekomstige inrichting van het plangebied
- Afb. 8 Plangebied op het Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN)
- Afb. 9 Plangebied op een uitsnede van de Bodemkaart van Nederland 1:50.000 (naar Stichting voor Bodemkartering 1984)
- Afb. 9 Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden en ARCHIS-meldingen
- Afb. 10 Globale ligging van het plangebied op een uitsnede van de 'Caarte Figuratief van het dorp Schijndel in Clampen' (1756). Het noorden is rechtsboven.
- Afb. 11 Uitsnede van het minuutplan van de gemeente Schijndel (1811-1832) ter plaatse van deellocatie Schootseweg 40. Het noorden is rechtsboven.
- Afb. 12 Uitsnede van het minuutplan van de gemeente Schijndel (1811-1832) ter plaatse van deellocatie Schootseweg 59.
- Afb. 13 Plangebied geprojecteerd op de Bonnekaart van 1928
- Afb. 14 Boorpuntenkaart
- Afb. 15 Verwachtingskaart

Tabel 1. Overzicht van de verschillende (pre)historische perioden.

Afb. 1 Locatie van het plangebied

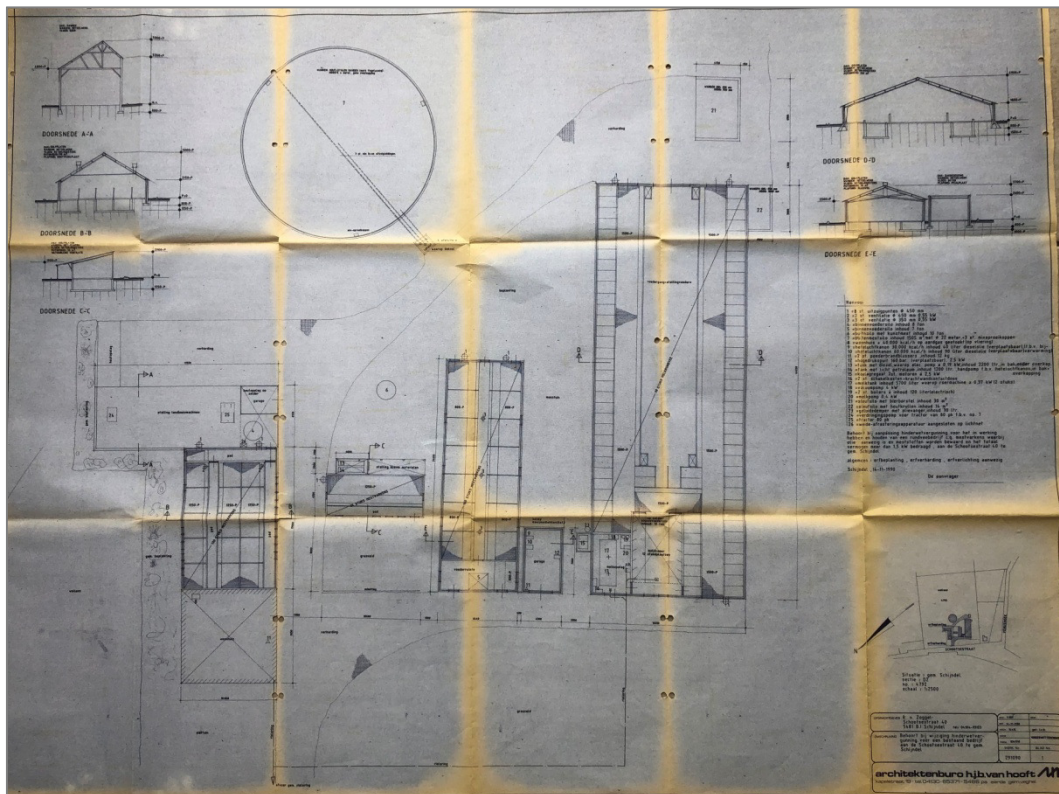
Afb. 3 Plangebied op een uitsnede van de archeologische verwachtingskaart van de voormalige gemeente Schijndel

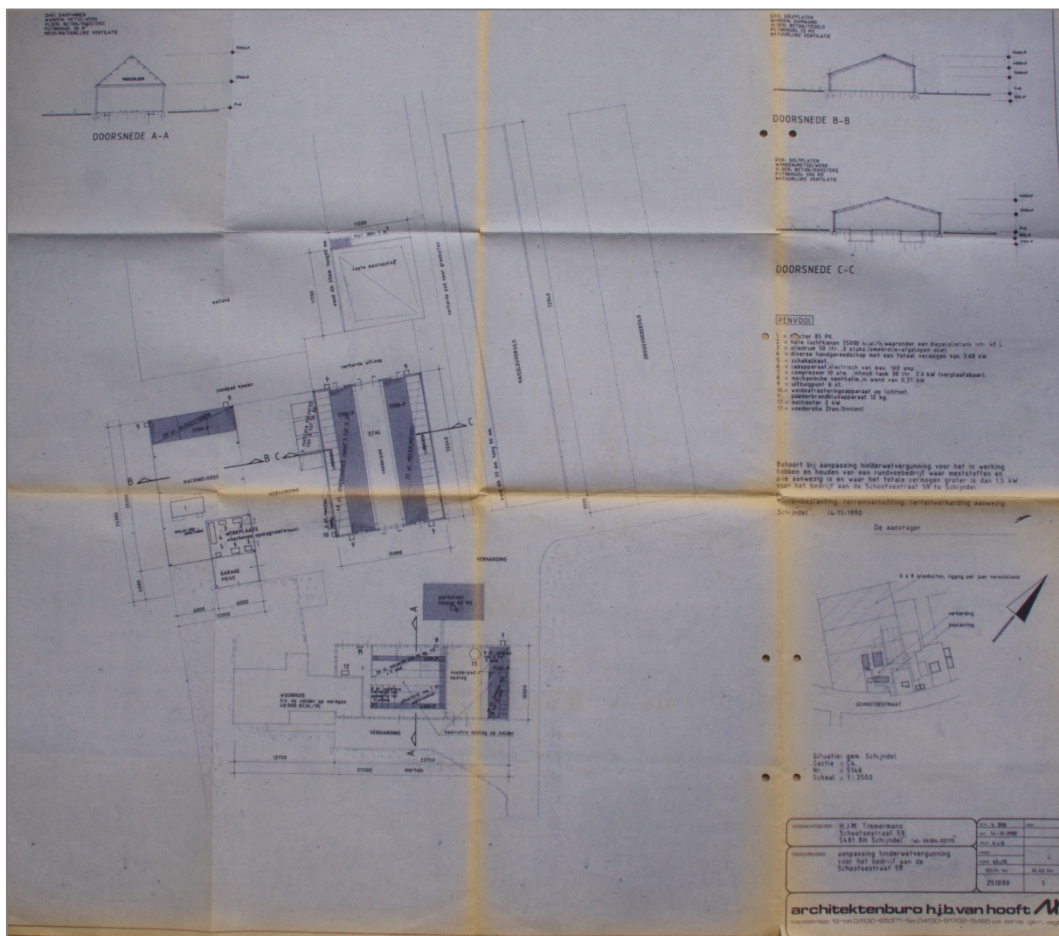
Afb. 4 Foto van deelgebied Schootsestraat 40 in zuidwestelijke richting

Afb. 5 Foto van deelgebied Schootsestraat 59 genomen in noordwestelijke richting

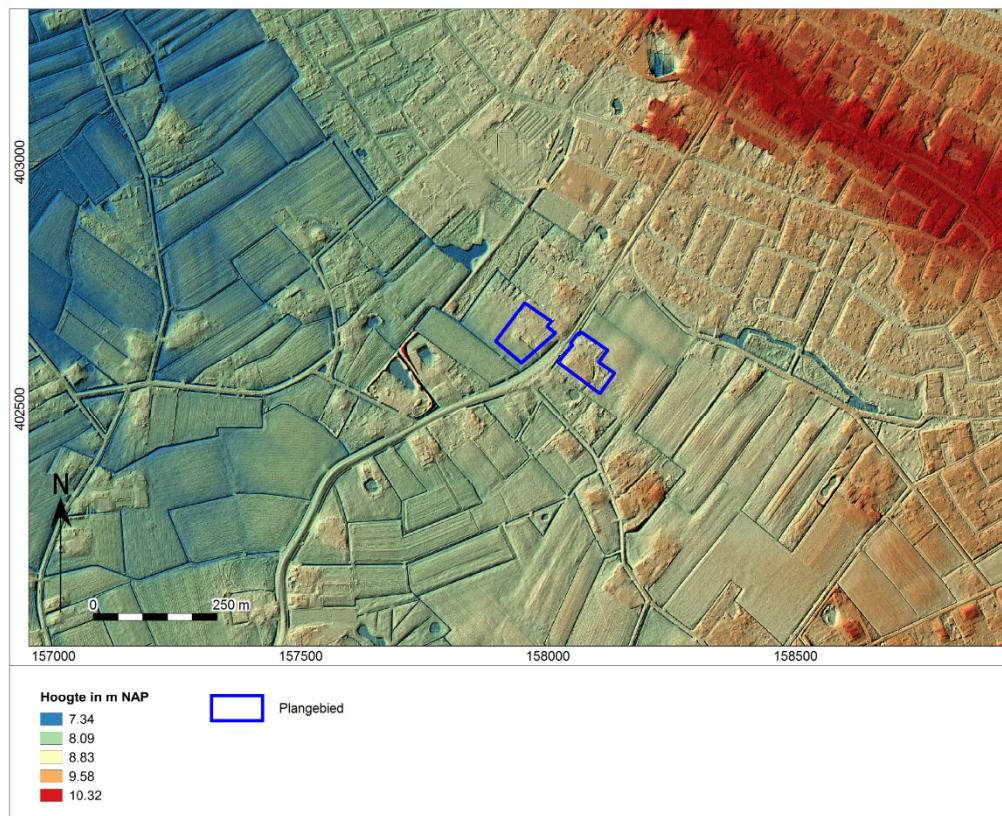

Afb. 6 Funderingstekeningen deelgebied Schootsestraat 40

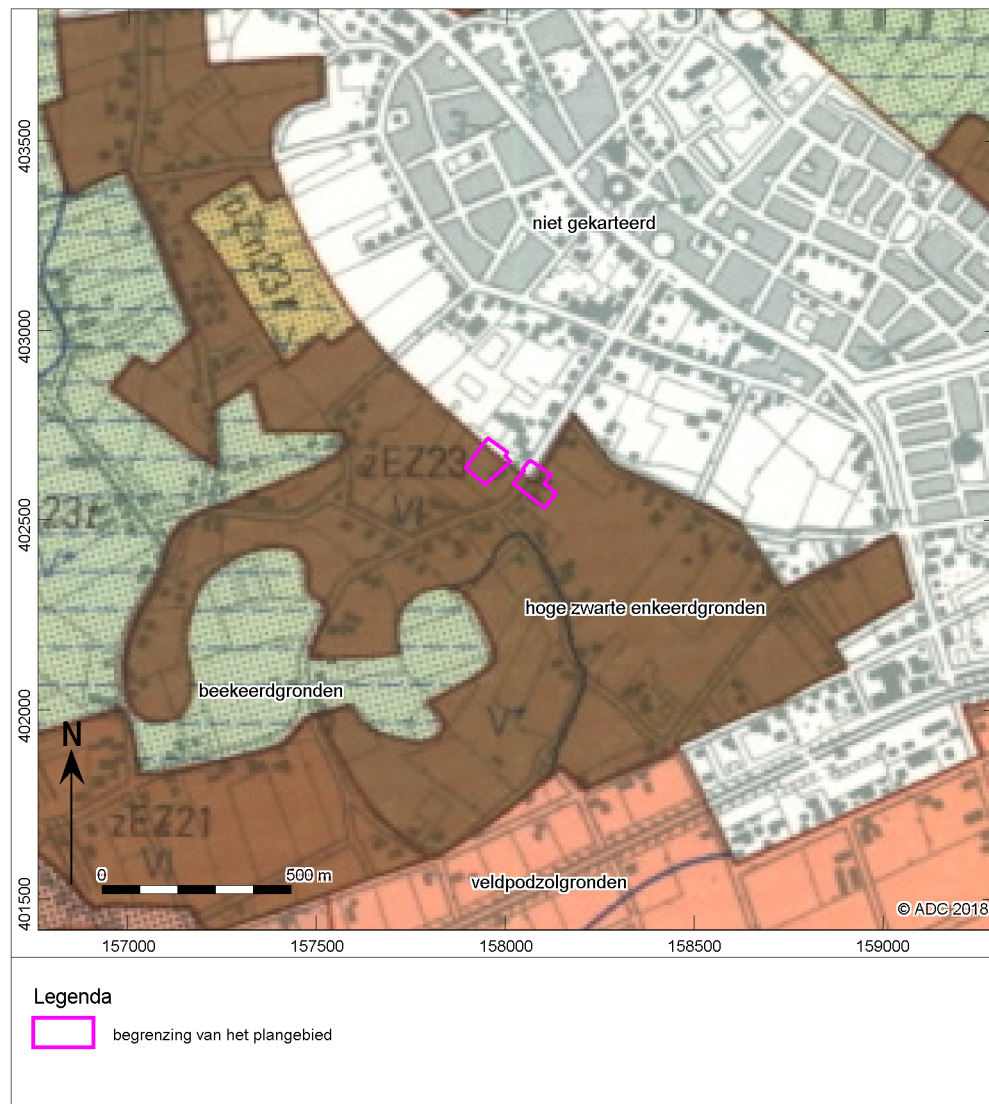

Afb. 7 Funderingstekeningen deelgebied Schootsestraat 59

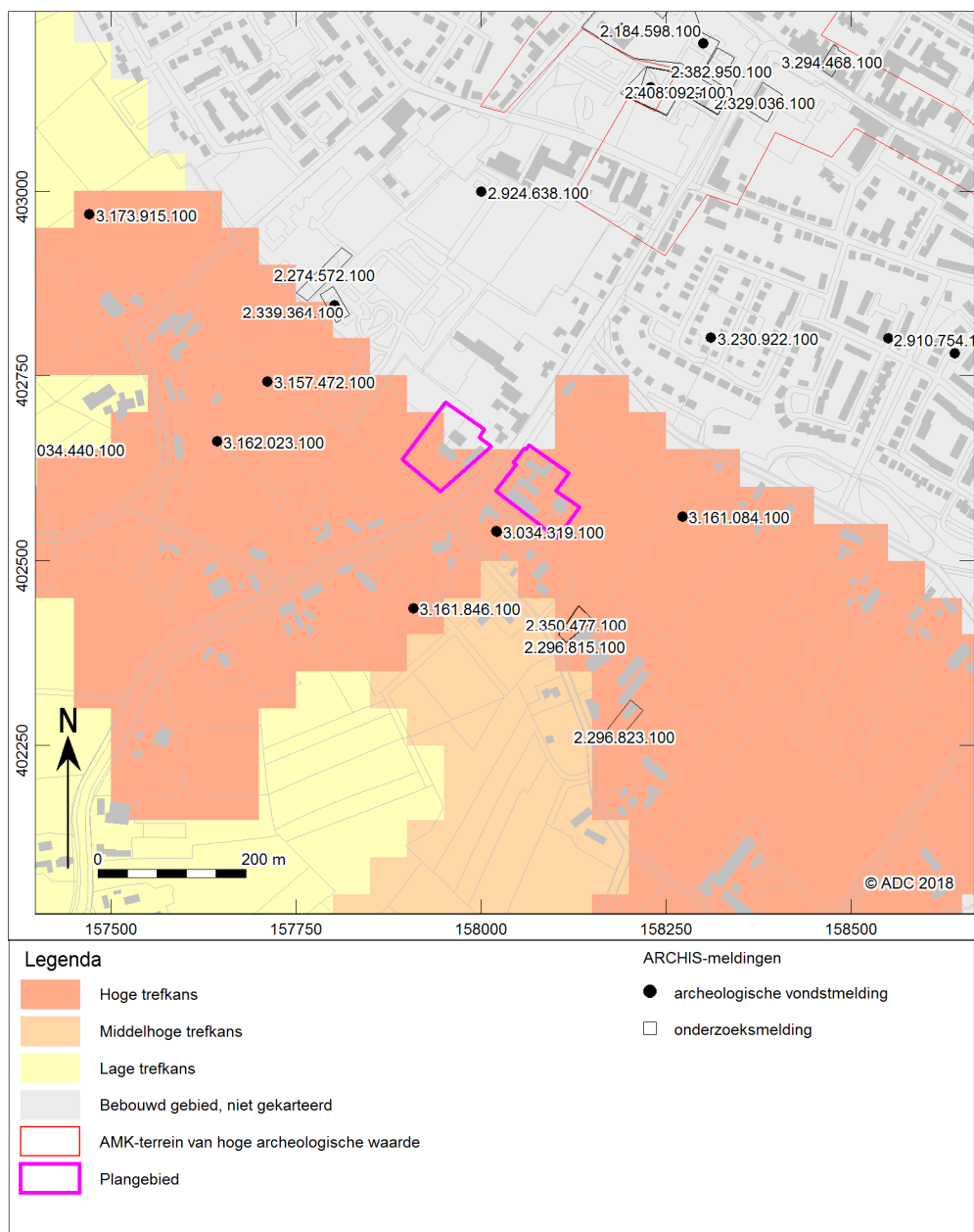

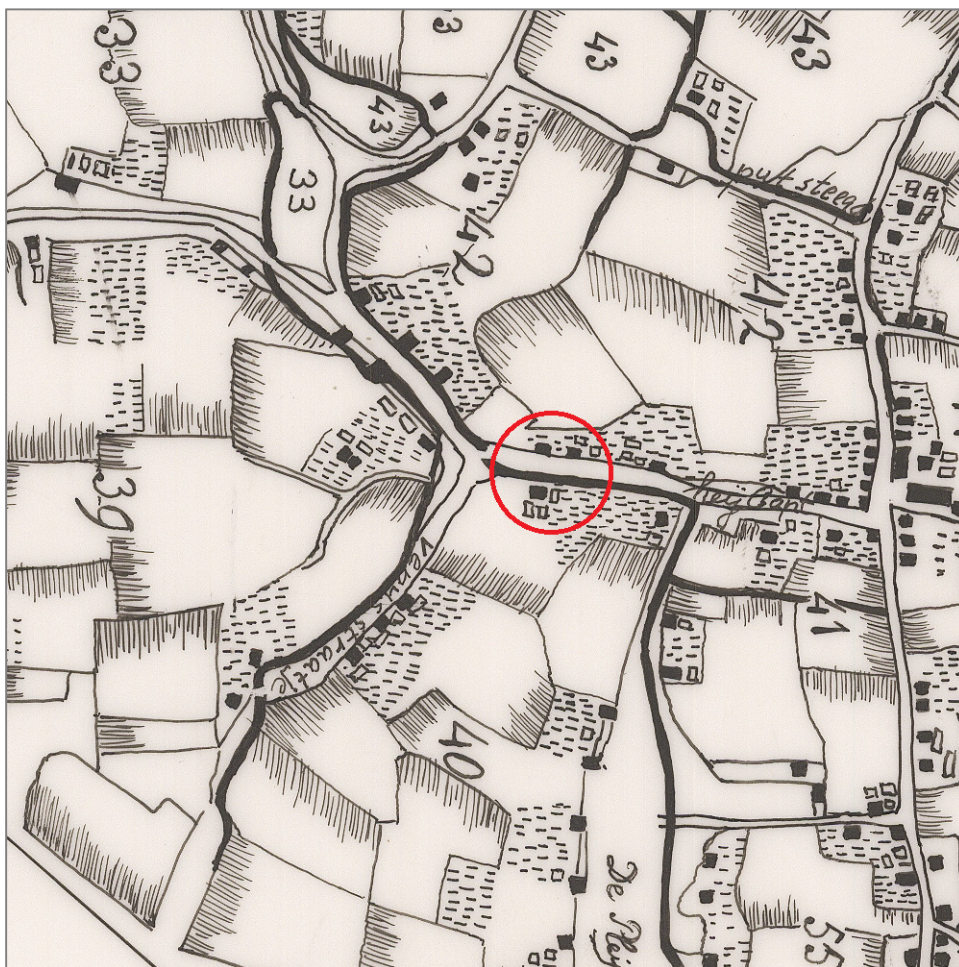
Afb. 9 Plangebied op het Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN)

Afb. 10 Plangebied op een uitsnede van de Bodemkaart van Nederland 1:50.000 (naar Stichting voor Bodemkartering 1984)

Afb. 11 Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden en ARCHIS-meldingen

Afb. 12 Globale ligging van het plangebied op een uitsnede van de 'Caarte Figuratief van het dorp Schijndel in Clampen' (1756). Het noorden is rechtsboven.

Afb. 13 Uitsnede van het minuutplan van de gemeente Schijndel (1811-1832) ter plaatse van deellocatie Schootseweg 40. Het noorden is rechtsboven.

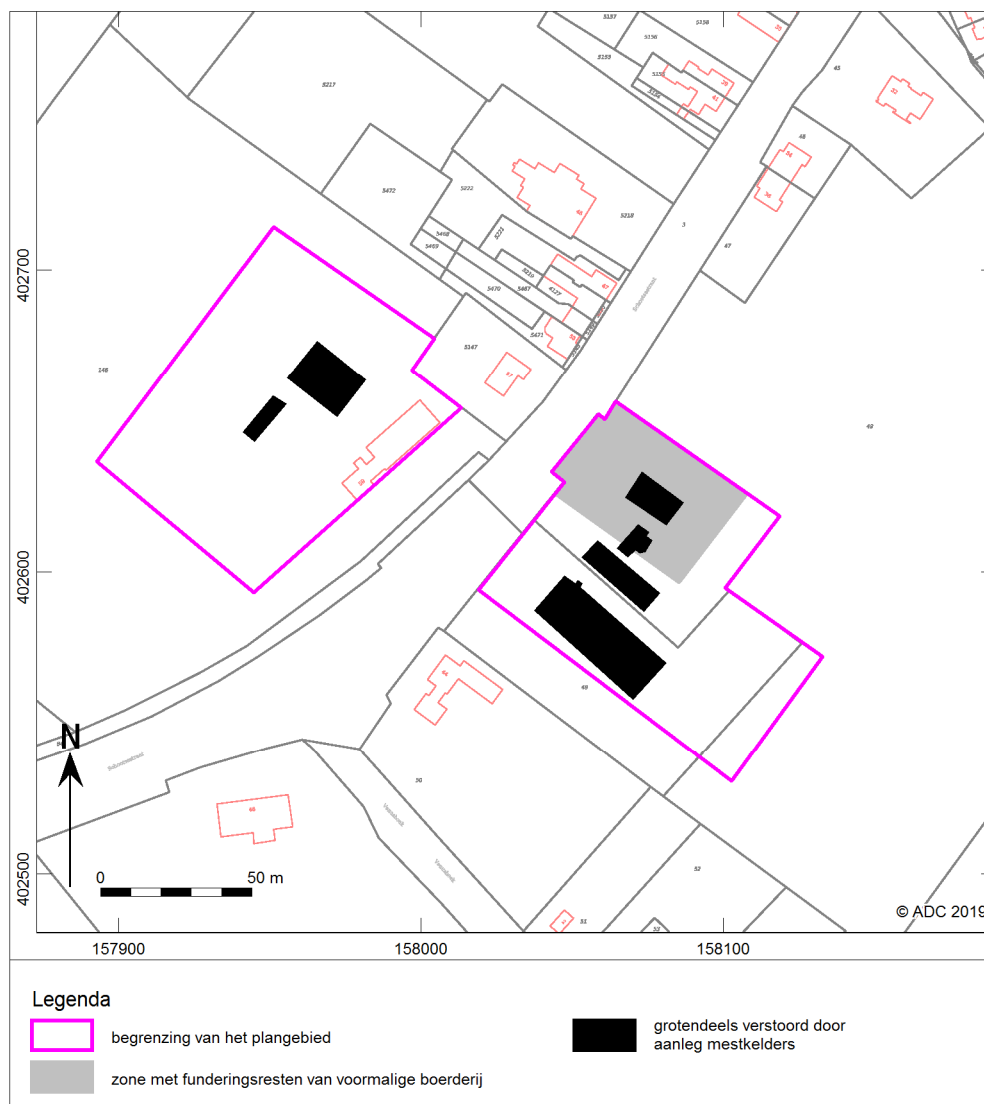
Afb. 14 Uitsnede van het minuutplan van de gemeente Schijndel (1811-1832) ter plaatse van deellocatie Schootseweg 59.

Afb. 15 Plangebied geprojecteerd op de Bonnekaart van 1928

Afb. 16 Boorpuntenkaart

Afb. 17 Verwachtingskaart

Selectieadvies archeologische monumentenzorg

Schootsestraat 40 en 59, Schijndel (gemeente Meierijstad)
Een bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek
in de vorm van een verkennend booronderzoek

ADC Rapport 4553

ADC ArcheoProjecten *(conceptversie rapport)*

	Naam	Afdeling/bedrijf	Datum	Paraaf
Opsteller	Juan van der Roest	senior archeoloog, gemeente 's-Hertogenbosch afdeling SO/Erfgoed	21-01-2019	
Controle	Stefan Molenaar	senior archeoloog, gemeente 's-Hertogenbosch afdeling SO/Erfgoed	21-01-2019	SM
Controle Gemeente Meierijstad	Mark van den Broek	Medewerker Erfgoed Gemeente Meierijstad Afdeling GOEP	22-01-2019	

1. Inleiding

In opdracht van ZLTO heeft ADC ArcheoProjecten in januari/februari 2018 een archeologisch onderzoek uitgevoerd voor de locaties Schootsestraat 40 en 59 in Schijndel. Aanleiding van het onderzoek is de voorgenomen herontwikkeling van beide locaties in het kader van de Ruimte-voor-Ruimte-regeling

In het vigerende bestemmingsplan 'Landelijk gebied' rust op het grootste deel van het plangebied de dubbelstemming Waarde Archeologie 3; volgens de bestemmingsregels geldt hier een onderzoeksplicht bij bodemingrepen groter dan 250 m² en dieper dan 30 cm. Op het Z. deel van deelgebied *Schootsestr. 40* en het W. deel van deelgebied *Schootsestr. 59* rust de dubbelbestemming Waarde Archeologie 4; hier geldt onderzoeksplicht bij bodemingrepen groter dan 500 m² en dieper dan 30 cm of 50 cm -mv bij esdek en agrarisch bestemde gronden.

Omdat de vrijstellingsgrenzen worden overschreden, dient de initiatiefnemer in het kader van de *bestemmingsplanwijziging* een rapport te overleggen waarin naar oordeel van de bevoegde overheid de archeologische waarde van het plangebied voldoende is vastgesteld. In het kader hiervan heeft het in dit rapport beschreven onderzoek plaatsgevonden.

De gemeente Meerijstad is - als bevoegde overheid - nu gevraagd het rapport te beoordelen en een selectieadvies op te stellen. Het rapport is daartoe voorgelegd aan de afdeling SO/Erfgoed van de gemeente 's-Hertogenbosch.

1.1 Het plangebied

Het plangebied is gelegen in het buitengebied van Schijndel, net ten W. van de bebouwde kom, en bestaat uit twee deellocaties. Deelloc. *Schootsestr. 40* bevindt zich ten ZO van de Schootsestraat en betreft delen van de kadastrale percelen 'gem. Schijndel, sect. L, nr 48' en 'sect. L, nr 49'. De omvang van dit deelgebied bedraagt ca. 7.100 m². Deelloc. *Schootsestr. 59* bevindt zich ten NW van de Schootsestraat en betreft een deel van perceel 'gem. Schijndel, sect. L, nr 146'. De omvang van dit deelgebied bedraagt ca. 7.500 m².

Beide deelgebieden bestaan uit een erf met bebouwing en aangrenzend agrarisch gebied. In deelloc. *Schootsestr. 40* bevinden zich een woonboerderij uit 1951 en een zestal agrarische opstallen uit 1967, 1969, 1974 en 1994. De funderingsconstructies zijn niet bekend. Het onbebouwde deel is deels bestraat (asfalt en beton) en deels in gebruik als siertuin, moestuin of weiland. In deelloc. *Schootsestr. 59* bevinden zich een woonboerderij uit 1956, een sleufsilos en een tweetal agrarische opstallen uit 1959 en 19784. De oostelijke betreft een veestal. Deze is geheel voorzien van een ingegraven mestkelder. De westelijke betreft een loods. Deze is niet onderkelderd. Het onbebouwde deel is deels bestraat (klinkers en beton) en deels in gebruik als siertuin of weiland.

Voor de locatie en exacte begrenzing van het plangebied wordt verwezen naar het rapport van het ADC, zie onder.

1.2 Aard van de bedreiging

Beide deelgebieden zullen herontwikkeld worden in het kader van de Ruimte-voor-Ruimte-regeling. Hierbij wordt de agrarische bebouwing gesaneerd en wordt de bestemming gewijzigd in agrarisch onbebouwd en wonen, met als doel de kwaliteit van het buitengebied te verhogen.

De ontwikkeling van deelloc. *Schootsestr. 40* bestaat uit de sloop van de agrarische opstallen en aansluitend de splitsing in twee kavels van respectievelijk 2.100 m² en 1.644 m². Op elk van de kavels zal een vrijstaande woning en een bijgebouw worden opgericht. Voorts zal rondom de kavels een min. 3 m brede houtwal worden aangeplant. Het Z.-deel zal als weiland in gebruik worden genomen. De woning in het noordoostelijk deel zal behouden blijven.

De ontwikkeling van deelloc. *Schootsestr. 59* bestaat uit de sloop van de oostelijke agrarische opstal en sleufsilos. Aansluitend zal een schuur worden opgericht. De westelijke agrarische opstal zal behouden blijven, evenals de woonboerderij. Deze laatste zal worden gesplitst. Voorts zal een min. 3 m brede houtwal worden aangeplant.

De consequentie van de voorgenomen ontwikkeling kan zijn dat eventueel aanwezige archeologische resten in de ondergrond worden aangetast of vernietigd.

2. Archeologisch onderzoek

ADC ArcheoProjecten heeft het onderzoek in januari/februari 2018 uitgevoerd. De resultaten zijn vastgelegd in het rapport:

Van der Zee, R.M., 2018: Schootsestraat 40 en 59, Schijndel (gemeente Meerijstad) - Een bureau-onderzoek en inventariserend veldonderzoek in de vorm van een verkennend booronderzoek - ADC Rapport 4553 - conceptversie - 6 februari 2018.

2.1 Onderzoeksmethode

Het onderzoek heeft bestaan uit een bureauonderzoek en een booronderzoek.

Doel van bureauonderzoek is het verwerven van informatie over bekende en/of verwachte archeologische waarden in het plangebied, om daarmee te komen tot een gespecificeerde, archeologische verwachting. Het onderzoek is uitgevoerd conform KNA 4.0, protocol 4002 Bureauonderzoek.

Op grond van de landschappelijke ligging van het plangebied moet rekening worden gehouden met de mogelijke aanwezigheid van archeologische resten vanaf de Vroege Prehistorie. In de NO-hoek van deelloc. *Schootsestr. 40* moet rekening worden gehouden met funderingsresten van de voorganger van de huidige boerderij. De kans bestaat evenwel dat deze resten bij de aanleg van de huidige bebouwing zijn verstoord. Ter plaatse van deelloc. *Schootsestr. 59* zijn op basis van oude kaarten geen funderingsresten te verwachten.

Om de kans op de aanwezigheid van archeologische resten te bepalen, is vooral het verwerven van inzicht in de bodemopbouw en de mate van intactheid van belang. Geadviseerd werd daarom een inventariserend veldonderzoek in de vorm van een verkennend booronderzoek uit te voeren. Doel van het booronderzoek is het toetsen en waar nodig aanvullen van de op basis van het bureauonderzoek opgestelde gespecificeerde verwachting.

2.2 Conclusie onderzoek (verkort)

Het booronderzoek wees uit dat de natuurlijke ondergrond uit matig siltig, zeer fijn dekzand (Form. van Bortel, Laagpakket van Wierden) en zwak tot sterk zandige leem (Form. van Bortel, ongedifferentieerd) bestaat. De bovengrond wordt gevormd door een tot 200 cm dik plaggendek. De aanzienlijke dikte van dek wijst in de richting van een relatief laag gelegen gebied (dekzandvlakte), dat ten behoeve van de landbouw is opgehoogd. Bodemkundig gezien is er sprake van hoge zwarte enkeerdgronden.

Hoewel onderin het plaggendek brokjes licht gekleurd zand zijn waargenomen, lijkt het dekzandoppervlak, dat wordt beschouwd als een *potentieel archeologisch niveau*, redelijk intact te zijn. In het oostelijk deel van deelloc. *Schootsestr. 40* (boring 6) is gestuit op een sterk baksteenhoudende laag. Dit betreft mogelijk sloopresten van de in het verleden aanwezige bebouwing.

2.3 Advies ADC

Indien in het O. deel van deelloc. *Schootsestraat 40* geen grondwerkzaamheden plaatsvinden en elders in het plangebied niet dieper dan 100 cm -mv, adviseert ADC om het plangebied vrij te geven voor de voorgenomen ontwikkeling. Het is echter nooit volledig uit te sluiten dat binnen het onderzochte gebied toch nog archeologische resten voorkomen. Het verdient daarom aanbeveling om de uitvoerder van het grondwerk te wijzen op de plicht archeologische vondsten te melden bij de bevoegde overheid, zoals aangegeven in art. 5.10 van de Erfgoedwet.

In geval van grondwerkzaamheden dieper dan 100 cm en/of in het O. deel van deelloc. *Schootsestraat 40* wordt aanvullend archeologisch onderzoek noodzakelijk geacht. De aard van dit onderzoek hangt af van de omvang van de grondroerende werkzaamheden.

Wij wijzen erop dat de bevoegde overheid op basis van dit rapport een selectiebesluit neemt. De mogelijkheid bestaat dat dit selectiebesluit afwijkt van het door ons opgestelde advies.

3. Beoordeling rapportage namens/door de Gemeente Meerijstad

Het rapport is redelijk opgesteld, maar bevat op zich nog onvoldoende informatie om tot een selectieadvies/-besluit te komen. De volgende op- en aanmerkingen zijn - in meer of mindere mate - relevant voor de volgende versie van het rapport :

- p. 7 *hfdst 1 Inleiding en administratieve gegevens, vierde alinea* : er is hier sprake van (de aanvraag van) een omgevingsvergunning; moet dit niet ook zijn (eerst) een bestemmingsplanwijziging?, zie p. 10, *derde alinea* ; dit in één lijn brengen of slechts beperken tot één plaats in dit rapport;
- p. 7 *hfdst 1 Inleiding en administratieve gegevens, adm. gegevens* : bij *aanleiding* : herontwikkeling; sloop en woningbouw i.k.v. RvR-regeling, o.i.d. ;
- p. 11 *laatste alinea* : wat zijn *dus* de consequenties van Gwt VI op de conservering van mogelijke organische resten?;
- p. 12 het hele stuk over de IKAW is - zoals zelf ook gezegd - feitelijk achterhaald ; daarentegen zou meer aandacht kunnen worden besteed aan de *Erfgoedkaart van de gemeente Schijndel* met 11 bijlagen, waaronder de *Archeologische verwachtingen- en waardenkaart* en de *Archeologische beleidskaart* ;
- p. 12-14 *afb. 9* voldoet niet echt in dezen; de behandelde zaken, onderzoeken, vondstmeldingen etc. zijn niet duidelijk, deze graag apart nummeren en/of in een tabel opnemen ;
- p. 13 het schijnt dat de Heemkundekring Schijndel een uitsnede van de *Tiendkaart uit 1757* heeft aangeleverd, graag deze kaart ook opnemen in het rapport en daarbij bespreken, op de kaart staat immers waarschijnlijk ook in het gebied ten westen van de Schootsestraat - ter hoogte van deelloc. 59 - (oude) bebouwing aangegeven; de nu vroegst geraadpleegde kaart in het rapport is de *kad. minuut 1811-32* ;
- p. 14 vierde alinea : de locatie Venushoeve staat ook op de kaarten van de Erfgoedkaart aangegeven; dit graag controleren en in de tekst verwerken ; wat is de (globale) datering van de vondsten die bij het uitgraven van de vijver zijn gedaan?;
- p. 16 *tweede alinea, laatste zin* : ... *de oorspronkelijke bebouwing* ... ; uit welke periode zou die kunnen dateren, deze staat immers op de *Tiendkaart* aangegeven, dus (?) 17^e-18^e eeuw? ; zie ook p. 17, *tweede alinea* ; en rekeninghoudend met p. 20 : “*Het materiaal is niet nauwkeuriger te dateren dan Late Middeleeuwen-Nieuwe tijd*”;
- p. 20 *laatste bullet* : is er bij de 100 cm -mv grens ook sprake van een bufferzone en tot welke diepte zou er sprake zijn van een mogelijke cultuur-/vondstlaag ; is het bijvoorbeeld wel reëel een hypothetisch laagje van 5 of 10 cm dikte te willen beschermen of *in situ* te willen bewaren? ; en in welke zones bevindt zich het extreem dikke plaggendek (tot 200 cm dik)? ;
- p. 20 graag kijken of het mogelijk is de *verwachtingskaart* (*afb. 14*) achterin het rapport “op te werken” met alle gegevens aangaande bekende en of geconstateerde verstoringsdieptes van de overige gebouwen ; waar bevinden zich de op enkele plaatsen in het rapport vermeldde “*ingegraven (mest)kelders*”? ;
- p. 20-21 als alternatief zou mogelijk gekeken kunnen worden naar een zekere vorm van *archeologische begeleiding* van de sloopwerkzaamheden onder maaiveld en van (bepaalde) graafwerkzaamheden bij het leggen van de funderingen e.d.; *dit hoewel de gemeente zelf zeker geen voorstander is van archeologische begeleiding als andere vormen van onderzoek nog mogelijk zijn* ; in dit geval zou daarvan afgeweken kunnen worden uit praktische overwegingen, omdat bijvoorbeeld het trekken van proefsleuven niet goed mogelijk, het graven van proefpunten zou misschien wel mogelijk kunnen zijn ; één en ander op basis van een kaartje met daarop reeds bekende verstoringen?, met name het erf op de deelloc. *Schootsestr. 40* is redelijk dicht bebouwd, daar zullen mogelijk weinig intacte delen aanwezig zijn? ;
- p. 21 mogelijk een advieskaartje toevoegen met zones wel/geen onderzoek (of archeologische begeleiding door professionals en/of amateurs);
- p. 25 *Lijst van afbeeldingen en tabellen* : afbeelding 14 ontbreekt; er wordt trouwens nergens in de hoofdtekst naar deze afbeelding verwezen ; zie ook eerdere opmerking over het “opwerken” van deze afbeelding ;
- alg. het rapport is nu zeker een jaar oud, mogelijk zijn er door de opdrachtgever en de initiatiefnemers inmiddels nieuwe plannen gemaakt die bekeken moeten worden, zaken als wel/geen of vervallen/nieuwe onderkeldering e.d. kunnen van belang zijn voor het advies.

Wij gaan er van uit dat deze op- en aanmerkingen, voor zover van toepassing, in voldoende mate in de volgende versie van het rapport zullen worden verwerkt.

3.1 Selectieadvies Gemeente Meerijstad

Gezien het voorgaande kan de gemeente dus nog niet instemmen met de inhoud en strekking van het rapport en met het door het ADC gegeven advies. Met name de onderbouwing van het advies voor het vrijgeven van het plangebied indien geen grondwerkzaamheden dieper dan 100 cm –mv plaatsvinden, dient beter/anders onderbouwd te worden.

In de volgende versie van het rapport dienen de bovenstaande op- en aanmerkingen in voldoende mate te zijn verwerkt. Het rapport moet *formeel* opnieuw worden aangeboden voor beoordeling.